

Check the challenges of urban management in achieving the social sustainability of the city with an emphasis on ethnic diversity and subcultures (case study: Ahvaz city)

Hossein Poorkabi, Hamid- Rreza-Rakhshani nasab ¹✉ , Mojtaba Soleimani Damaneh

¹- Master of Geography and Urban Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

²- Assistant Professor of Geography and Urban Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran. **E-mail:** rakhshaninasab_h@gep.usb.ac.ir

³- Ph.D student of Geography and Urban Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received: *01 June 2023*

Revised: *09 October 2023*

Accepted: *22 December 2023*

Published online: *20 March 2024*

Keywords:

Urban Management,

social stability,

ethnic diversity,

Ahvaz city.

Introduction: One of the challenges that urban management is always involved in to achieve social sustainability is the issue of ethnic diversity and subcultures. The city of Ahvaz is one of the cities near the border and it is always a gathering place of various ethnic groups. Paying attention to this issue is vital because not paying attention to this issue leads to major challenges and unevenness of the road to achieving social stability. In this regard, the aim of this article is to Check the challenges of urban management in achieving the social sustainability of Ahvaz city with emphasis on ethnic diversity and subcultures..

Data and Method: The present research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of method. According to the objectives of the research, library and field methods (questionnaire) have been used in order to develop a theoretical framework and collect the required data. The statistical research population of the citizens of Ahvaz in 2015 is equal to 1,184,788 people. The number of samples was determined using Cochran's sampling, 384 people. To analyze the research data, one-sample statistical tests, step-by-step regression and path analysis were used.

Results: The results of the sample T-Tech test to measure the urban sustainability of Ahvaz with an emphasis on ethnicities show that there is a significant difference between the obtained average (1.81) so that it is below the standard limit (3). be Therefore, the status of this index is not favorable. The results of the step-by-step regression test indicate that the social security index with a beta coefficient of 0.247 has the greatest impact and the economic index with a coefficient of 0.166 has the least impact in stabilizing the city of Ahvaz for different ethnicities. The results of the path analysis show that all the coefficients of these variables are significant at the 95% confidence level, which means that the variables have an effect on the stability of the city of Ahvaz in terms of ethnicity, and the need to pay attention to them will improve this issue.

Conclusion: Due to the not very suitable policies and solutions of urban management in Ahvaz, subcultures and ethnic diversity have special challenges for city managers, which is the main challenge for city managers to achieve social, economic, physical and physical sustainability. It is environmental and according to the field research that has been done, these issues should be addressed as soon as possible so that it does not lead to worse challenges.

Cite this article: Poorkabi, Hossein., Rakhshani nasab, Hamid- Reza., Soleimani Damaneh, Mojtaba. (2024). Evaluating the challenges of urban management in achieving the social sustainability of the city with an emphasis on ethnic diversity and subcultures (case study: Ahvaz city). *Urban Social Geography*, 11 (1), 185-212. <http://doi.org/10.22103/JUSG.2024.2124>

© The Author(s).

Publisher: Shahid Bahonar University of Kerman.

DOI: <http://doi.org/10.22103/JUSG.2024.2124>

¹ **Corresponding Author Rakhshani nasab, H-R.**, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

✉ rakhshaninasab_h@gep.usb.ac.ir

(+98) 9155426930

English Extended Abstract

Introduction

Regarding the city of Ahvaz, it should be said that this city is made up of different ethnic groups from Lor, Fars, Turks and Arabs. By studying the historical background of Khuzestan, we find out that many cities of this province have been inhabited since ancient times, and the people of these cities have a long history in their culture, customs, dialect, accent, and unique way of life. . In recent years, many people from these cities and villages related to Ahvaz metropolis have migrated so that they can have more job opportunities. This issue has become a vital issue for young people in the last ten years because their future lives depend on suitable economic conditions and the presence of companies and factories in the metropolis of Ahvaz has often become a city for work in the minds of immigrants. Therefore, the urban atmosphere is very confused and there are fake and mobile businesses all over the city that come from nearby cities or villages to sell food etc. Cultural diversity gets into conflict with each other. The city of Ahvaz, as the capital of the province, was formed in the midst of nomadic and rural areas, and under the influence of the migration of villagers and surrounding small towns, it has experienced rapid population growth in recent decades. This city has now become the center of settlement of different clans. The selection of city council members by the people and based on criteria such as tribalism and religious affiliation affects the election of the mayor as the first and most important duty of the city council. In fact, city council members should consider the interests of their supporters in choosing the mayor. This factor takes the mayor's selection process out of its right and logical path.

Such problems, which are more in Ahvaz than many other cities, have faced the city management with big challenges, which cannot bring the city to a stable situation even in the long term. Therefore, solutions should be thought out for this problem to prevent the crisis. Therefore, the main goal of urban planners is to bring the city to a stage of social sustainability in the city. Therefore, the present research aims to investigate the impact of subcultures and ethnic diversity on the development of urban management challenges. Based on this, the current research seeks to answer the question, what are the most important challenges of Ahvaz urban management in facing ethnic diversity and subcultures?

Data and Method

The current research is practical in terms of its purpose and descriptive-analytical in terms of method. According to the objectives of the research, library and field methods have been used to formulate the theoretical framework and collect the required data. The statistical population of the research includes the citizens of Ahvaz city. The number of citizens in 2016 is equal to 1,184,788 people, and using Cochran's method, 384 citizens of Ahvaz city were also selected as a sample. The reliability of the research data was measured using Cronbach's alpha. In this test, the numerical value of Cronbach's alpha coefficient for 52 questions of the questionnaire was equal to 0.946, which shows that the reliability of the questionnaire is excellent. To analyze the data, one-sample statistical tests, multivariate regression and path analysis were used using SPSS and Lisrel software. This research has been done in 6 dimensions of social security, socio-cultural and leisure, economic, physical-physical, political-management and environmental indicators.

Results

The results of the one-sample t-test to measure the urban sustainability of Ahvaz with an emphasis on ethnicities show that there is a significant difference between the average of 1.81, which is less than the standard. (3) is Therefore, the status of this index is not favorable. The results of the step-by-step regression show that the social security index with a beta coefficient of 0.247 has the most influence, and the environmental index with a beta of 0.217 ranks second, and the physical-physical index with a beta of 0.192 ranks first. Third, the political-management index with a beta of 0.189 is in the fourth place, the social, cultural and leisure index with a beta of 0.187 is in the fifth place, and finally, the economic index with a beta coefficient of 0.166 is in the lowest influence coefficient and is in the last place.

English Extended Abstract

Conclusion

In the comparative comparison of the results of the current research with the research of Safaipour and Azadkhani (2019) in a research titled "Investigation of the role of ethnicity in achieving sustainable urban development (case example: neighborhoods of Ilam city) it can be stated that Safaipour and Azadkhani believe that, Ethnicity has a positive and significant effect on the sustainable development of the neighborhoods of Ilam city, which indicates the cooperation and interaction between urban management and ethnicism in all aspects of the city in such a way that the cooperation and interaction of urban managers with ethnic groups leads to cooperation. social and participation of local people on the development of the neighborhood of Ilam city, while in the present study, Ahvaz urban management has had the least coordination and cooperation in various urban issues with different ethnicities, which has a negative effect on the social sustainability of Ahvaz city. Therefore, the results of the present study are not in line with the results of Safaipour and Azadkhani.

Basically, urban management in border towns and cities close to the border has a more sensitive position and it is necessary to pay special attention to the issue of ethnic diversity and subcultures. Due to the not very suitable policies and solutions of urban management in Ahvaz, subcultures and ethnic diversity have special challenges for city managers, which is the main challenge for city managers to achieve social, economic, and physical sustainability. - It is physical and environmental, and according to the field research that has been done, these issues should be addressed as soon as possible so that it does not lead to worse challenges. As the result of the work shows, among the economic components, poverty, providing housing costs and stable employment opportunities are not in a suitable situation, which should eliminate poverty among different classes and ethnic groups, and provide housing loans in order to provide It provided the weaker sections. The next issue that is raised as a problem and challenge of the social stability of Ahvaz city is the physical dimension in the context of the asymmetric growth of the city and the preservation of urban boundaries, which urban policy makers, including the municipality of Ahvaz, should prevent the excessive growth of the city and preserve the urban boundaries. to provide a suitable field of service to relatives and citizens. On the other hand, the environmental dimension in micro dust indicators, urban industrial waste is an important issue, especially in the field of micro dust, which today the city of Ahvaz is facing this problem, it needs measures such as planting trees and mulching, and finally in the political and managerial field and Finally, attention should be paid to the city's lively and 24-hour life by providing various urban uses that today many cities in the world have moved in this direction and supporting the citizens of all parts of Ahvaz without any ethnic discrimination in order to make the activities effective. be basic

بررسی چالش‌های مدیریت شهری در دستیابی به پایداری اجتماعی شهر با تأکید بر تنوع قومی و خرده فرهنگ‌ها (مطالعه موردی: شهر اهواز)

حسین پورکعبی، حمیدرضا رخشانی‌نسب[✉]، مجتبی سلیمانی دامنه

۱- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

۲- استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. رایانامه: rakhshanimasab_h@gep.usb.ac.ir

۳- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۱۱</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۷/۱۷</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۱</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۱/۰۱</p>	<p>مقدمه: یکی از چالش‌هایی که همواره مدیریت شهری برای دستیابی به پایداری اجتماعی با آن درگیر است تنوع قومی و خرده فرهنگ‌ها می‌باشد. شهر اهواز یکی از شهرهای نزدیک به مرز است و همواره محل تجمع انواع اقوام گوناگون می‌باشد. توجه به این مسئله یک امر حیاتی است زیرا که عدم توجه به این مهم به چالش‌های اساسی و عدم دستیابی به پایداری اجتماعی می‌انجامد. در این راستا هدف این مقاله بررسی چالش‌های مدیریت شهری در دستیابی به پایداری اجتماعی شهر اهواز با تأکید بر تنوع قومی و خرده فرهنگ‌ها می‌باشد.</p> <p>داده و روش: پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد. برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای (کتب، مقالات، اسناد و... برای چارچوب نظری) و میدانی (پرسش‌نامه برای دریافت نظر شهروندان) استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شهروندان شهر اهواز در سال ۱۳۹۵ برابر با ۱،۸۴،۷۸۸ نفر می‌باشد. تعداد نمونه با استفاده از نمونه‌گیری کوکران، ۲۸۴ نفر تعیین شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آزمون‌های آماری تی تک نمونه‌ای، رگرسیون گام به گام و تحلیل مسیر استفاده شده است.</p> <p>یافته‌ها: نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه‌ای برای سنجش وضعیت پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد که بین میانگین به دست آمده (۱/۸۱) اختلاف معناداری وجود دارد به گونه‌ای که زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد. بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد. نتایج آزمون رگرسیون گام به گام حاکی از آن است که شاخص امنیت اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۴۷ دارای بیشترین تأثیر و شاخص اقتصادی با ضریب ۰/۱۶۶ دارای کمترین تأثیر در پایدار کردن شهر اهواز برای قومیت‌های مختلف. نتایج تحلیل مسیر نشان می‌دهد که تمامی ضرایب این متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار هستند بدین معنی که متغیرها در پایداری شهر اهواز در زمینه قومیت‌گرایی تأثیر دارند که لزوم توجه به آن‌ها، این مسئله را بهبود خواهد بخشید.</p> <p>نتیجه‌گیری: به دلیل سیاست‌ها و راهکارهای نه چندان مناسب مدیریت شهری در اهواز، خرده فرهنگ‌ها و تنوع قومیتی دارای چالش‌های خاصی برای مدیران شهری می‌باشد که اصلی‌ترین چالش برای مدیران شهری برای دستیابی به پایداری اجتماعی، اقتصادی، کالبدی-فیزیکی و زیست محیطی می‌باشد و طبق پژوهش‌های میدانی که انجام شده باید به این مسائل هرچه زودتر رسیدگی کنند که به چالش‌های بدتری منتهی نشود.</p>
<p>کلیدواژه‌ها:</p> <p>مدیریت شهری، پایداری اجتماعی، تنوع قومیتی، شهر اهواز.</p>	

استناد: پورکعبی، حسین؛ رخشانی‌نسب، حمیدرضا؛ سلیمانی دامنه، مجتبی (۱۴۰۳). ارزیابی چالش‌های مدیریت شهری در دستیابی به پایداری اجتماعی شهر با تأکید بر

تنوع قومی و خرده فرهنگ‌ها (مطالعه موردی: شهر اهواز). *جغرافیای اجتماعی شهری*، ۱۱ (۱)، ۲۱۲-۱۸۵. DOI: <http://doi.org/10.22103/JUSG.2024.2124>

© نویسنده‌گان.

ناشر: دانشگاه شهید باهنر کرمان.

DOI: <http://doi.org/10.22103/JUSG.2024.2124>

مقدمه

در زمان گذشته قومیت از منابع معنابخش و هویت بخش گروه‌های قومی بوده و همبستگی‌ها و پیوندهای سنتی افراد را در زمینه مفاهیمی مشترک مانند ترک بودن، لر بودن، عرب بودن و ... جمع می‌آورد. در جوامع بزرگ شهری نوع زندگی و عدم مدیریت صحیح آن باعث دوری افراد شده است. افراد به جای روابط خانوادگی در محل کار با افراد دیگر روابط برقرار می‌کنند و به جای علایق مشترک موقعیت اجتماعی افراد ارزش تلقی می‌گردد. از سوی دیگر در میان کشورهای مستقل جهان کمتر کشوری یافت می‌شود که به طور طبیعی دارای جمعیتی فاقد تفاوت‌های زبانی، مذهبی و قومی باشد. ایران نیز سرزمینی است که در جریان تحولات گوناگون تاریخی و حرکت‌های جمعیتی، ترکیبی از اقوام را در خود جای داده است (بخارایی و همکاران، ۱۳۹۶: ۶). همزمان با رشد طبیعی جمعیت شهرها و مهاجرت‌های روستا-شهری، تبدیل روستا به شهر و شکل‌گیری شهرهای جدید عامل مهمی در افزایش جمعیت شهری ایران بوده است. این شهرهای جدید، در زمین‌های روستایی و عشایری با تکیه به اقتصاد کشاورزی شکل گرفته‌اند و مرکز اصلی جذب مهاجران روستایی از مناطق پیرامونی بوده‌اند. در این شهرها، روابط بین انسان با توجه به همبستگی‌های طایفه‌ای شکل می‌گیرد؛ به عبارتی مهم‌ترین علتی که افراد، گروه‌ها و اقوام را به هم نزدیک می‌سازد، پیوندهای خویشاوندی و طایفه‌ای است. بعد از مسکن‌گزینی، در کنار اینکه همبستگی قومی-طایفه‌ای به قوت خود باقی می‌ماند، رابطه مکانی بر آن افزوده می‌شود. بنابراین پیوندهای خویشاوندی، رابطه مکانی و ویژگی‌های اجتماعی با یکدیگر ترکیب می‌شوند و محیط‌هایی با ویژگی طایفه‌ای، اجتماعی و مکانی خاص را به وجود می‌آورد (مهدوی، ۱۳۹۲: ۱۱).

در جهان حاضر برای رشد و توسعه شهری یک مدیریت شهری کارآمد لازم است. مدیریت شهری در جهت ایجاد فضایی برای عملکرد بالای سطوح شهری و توسعه منابع برای اجرای آن است. هدف اصلی مدیریت شهری چشم‌انداز ترسیم شده است. در کلان‌شهرها آلودگی و ترافیک، کمبود زیرساخت‌های اساسی شهری، افزایش بی‌رویه جمعیت و مهاجرت به شهر و اسکان در حریم آن، فرسودگی بافت‌های قدیمی و ساخت و سازهای بدون مجوز از جمله چالش‌های مدیریت شهری محسوب می‌شوند. همچنین در نظام مدیریت شهری از تدوین قوانین و مقررات گرفته تا اجرای آن با مشکلاتی مواجه هستند. در بسیاری از موارد مقررات به مرحله‌ای اجرا گذارده نمی‌شود و دلیل آن به اختلاف بین شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های دولتی و عدم نظارت بر آن از طریق مراجع رسیدگی بر می‌گردد (آزاد ارمکی و ممتاز جهرمی، ۱۳۹۲: ۲۷). لذا عدم وجود مدیریت یکپارچه شهری در تمامی سطوح مشکل اساسی بسیاری از شهرهای ایران است که مقدمه‌ای برای بروز بسیاری از چالش‌های شهری بوده و مانع رسیدن به توسعه پایدار اجتماعی می‌گردد. از سوی دیگر رشد شتابان شهری و نبودن موقعیت‌های اجتماعی در اطراف شهرها، باعث مهاجرت بسیاری از افراد با تنوع فرهنگی از روستاها و شهرهای حاشیه‌ای به شهر مرکزی می‌شود. در بسیاری از موارد تطبیق با شهر پیدا نمی‌کند و ریشه این مشکل در مدیریت شهری است (ارغان و شعبانی، ۱۳۹۶: ۷۶).

پایداری اجتماعی تحت عنوان زندگی سالم، بارور و هماهنگ با طبیعت تعریف شده است. همچنین اطمینان از آینده‌ای بهتر برای همه با تأکید بر نقش حیاتی آنان در مدیریت محیطی و توسعه از ارکان تعریف پایداری اجتماعی است (زال، ۱۳۸۶: ۲۱).

سابقه شهرنشینی اندک، رشد شتابان جمعیت، ضعف فرهنگ سیاسی، تسلط فرهنگ قوم‌گرایی و طایفه‌گرایی و موزائیکی بودن شهر، مهم‌ترین مقتضیات و ویژگی‌های شهر اقوام است. اقتضات حاکم بر شهر اقوام، عمدتاً خود را در تصمیم‌گیری‌های فردی و جمعی ساکنان شهر هم چون انتخابات مجلس شورای اسلامی یا انتخابات شورای شهر متبلور می‌سازد. از آنجایی که ساختمان اجتماعی ایلات و رده‌بندی‌های حاصل از این سیستم بر اساس خویشاوندی و نظام پدرتباری است، در این نظام اجتماعی هر یک از افراد خود را متعلق به یک ایل و طایفه می‌دانند که باید به رسوم، هنجارها و دیگر قراردادهای اجتماعی موجود در آن متعهد و پایبند باشند (منصوریان و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۹۶). صنعتی شدن شهری افراد را از اعتقادات و آداب و سنن دور کرده و ارزش‌های مادی به عنوان نوعی هنجار اجتماعی تلقی می‌شوند و جامعه را از پایبندی به مناسبات خانوادگی و خویشاوندی دور کرده است. اما در جوامع سنتی روابط به هم پیوسته و باورهای مشترک باعث انسجام اجتماعی می‌شد و روابط افراد بر اساس دوستی و مناسبات خانوادگی استوار بود (احدنژاد روشتی و همکاران، ۱۳۹۳: ۳۱). شهرنشینی، مهاجرت‌های قومی و قبیله‌ای را به شهرها و مناطق پیرامونی تشدید کرده و قسمت زیادی از اقوام، طوایف و گروه‌های

قومی را به شهرها و محله‌ها می‌کشاند. مسأله هویت قومی، مسأله مکان خاصی نیست بلکه به عنوان مسأله‌ای جهانی، کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی و همچنین کمتر توسعه یافته آسیایی و آفریقایی درگیر آن هستند (صفایی پور و آزاد خانی، ۱۳۹۹: ۱۰۸). جامعه‌های متنوع امروزی، مکان برخوردها و ارتباطات مختلف فرهنگی است که این برخوردها به بروز اختلاف، سوء تفاهم و تضاد بین فرهنگ‌ها منجر می‌شوند. وجود چنین مسائلی فرهنگی در جوامع امروزی، نیازمند رویکردی کارآمد برای مواجهه با مسائل ناشی از برخورد و ارتباط بین فرهنگ‌ها می‌باشد. از طرفی دیگر خلاقیت، قابلیت مهمی است که برای حل مسائل فرهنگی ضروری می‌باشد و بدون استفاده از آن، افراد قادر به حل مسائل فرهنگی ناشی از زندگی در جوامع چند فرهنگی و متنوع نخواهند بود (مرادی و رشیدپور، ۱۳۹۲: ۱۵۹). یکی از رایج‌ترین و متعارف‌ترین تبیین‌ها برای وجود شکاف‌های قومی، توزیع نابرابر منابع ملی و بی‌توجهی حکومت‌های مرکزی به نیازهای معیشتی و توسعه مناطق سکونت گروه‌های قومی است. بنابراین رویکرد اقتصادی، از اصلی‌ترین علت نارضایتی قومی و بروز تنش در مناطق قومیت نشین، انطباق یافتن مرزهای محروم منطقه‌ای با مرزهای قومی است. دیدگاه دیگر مبتنی بر مفهوم روان‌شناختی - اجتماعی محرومیت نسبی است که به موجب آن در نابرابری منابع آنچه مهم است میزان محرومیت مناطق اقلیت نشین نیست بلکه احساس محرومیت نسبی آنان است (ایزدی و صحنی زاده، ۱۳۸۳: ۴۷).

مدیریت بر شهرها در سال‌های آینده، از جمله دغدغه‌های بزرگ نظام مدیریت در کشور خواهد بود و بدین ترتیب توسعه‌ی شهرنشینی شتابان علاوه بر چالش‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی با چالش‌های مدیریتی نیز روبه‌رو خواهد گشت (رهنمایی و کشاورزی، ۱۳۸۹: ۴۶).

بررسی چالش‌های مدیریت شهری در یافتن راه‌حل مناسب برای رفع آن‌ها در زمان مناسب کمک‌کننده است. در شهرهای مهاجرت‌پذیر مانند اهواز ضرورت دارد تحقیقاتی انجام شوند که این چالش‌ها را با در نظر گرفتن تنوع شهری و خرده‌فرهنگ‌ها مورد توجه قرار دهند. زیرا شهر به‌طور کلی با مسئله درگیر شده استونمی توان به تدوین نقشه‌ی مدیریت شهری بدون توجه به نقش خرده‌فرهنگ‌ها پرداخت (سلاک و همکاران، ۲۰۱۴: ۱۳).

در رابطه با اهمیت و ضرورت نقش مدیریت شهری در پایداری اجتماعی باید گفت که مدیریت امور شهر در زمان حاضر وظیفه‌ای بسیار دشوار است که پایانی در آن نمی‌توان متصور شد؛ البته یکی از اهداف مدیریت شهری توسعه پایدار شهرها است. امروزه با افزایش جمعیت در شهرها شاهد بروز مشکلات عدیده‌ای از جمله آلودگی‌های صوتی، هوا و آب، مشکلات حمل‌ونقل درون‌شهری و زاغه‌نشینی هستیم و اگر چاره‌ای اساسی اندیشیده نشود این مشکلات در زندگی شهری به‌صورت مسائل حاد بروز خواهد کرد. جمعیت‌پذیری شهرها به همراه مسائل قومیت‌گرایی و وجود خرده‌فرهنگ‌ها در آن‌ها شکل کاملاً تازه‌ای از شهر شهرنشینی و شهر گرایی به وجود آورده که با آنچه در نیمه نخست قرن بیستم در شهرها دیده می‌شد، تفاوت بسیاری دارد. در حال حاضر با توجه به اینکه بخش عمده جمعیت کشور در شهرهای بزرگ از طریق مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک‌تر ساکن شده‌اند، لزوم به‌کارگیری تدابیر مؤثری از سوی سازمان‌ها و ارگان‌هایی که در مدیریت شهری نقش تعریف‌شده‌ای دارند، احساس می‌شود و یکی از این نهادها که نقش محوری در جهت ارتقای کیفیت زندگی در محیط‌های شهری فراهم ساختن امکانات و ارائه خدمات را ایفا می‌کند «شهرداری» است (برزگر و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۶).

مدیریت حیات بخش هر سازمان و نهادی است. مدیریت شهری در شهرها، موضوعات مرتبط با حیات شهری را بر عهده دارد و دستیابی به توسعه پایدار شهری برای ایجاد شهری مناسب زندگی حال و آینده شهروندان (ایجاد شهر پایدار، ماموریت خطیر و الزام آور مدیریت شهری) محسوب می‌شود. هدف اصلی توسعه پایدار شهری، تأمین نیازهای اساسی، بهبود سطح زندگی، اداره بهتر اکوسیستم‌ها و آینده امن است. پایداری در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی و کالبدی نیازمند به‌کارگیری سیستم مدیریتی کارآمد می‌باشد. دستیابی به توسعه پایدار شهری نیازمند به‌کارگیری ابزارها و سلیقه‌ها و نیروهای متفاوت تشکیل‌دهنده سیستم شهر است. در مدیریت شهری، شهرداری اداره امور شهر، شهروندان

مشارکت در اجرای امور و قوانین، شورای اسلامی شهر نظارت و هماهنگی بر فعالیت‌ها و بخش خصوصی پشتیبانی و همکاری با سازمان‌های مذکور را بر عهده دارند که در نتیجه، این همکاری‌ها و هماهنگی‌ها منجر به توسعه و عمران شهر می‌شود. ارتقاء مشارکت شهروندی، تمرکززدایی فعالیت‌ها، ایجاد مدیریت یکپارچه شهری، افزایش اعتماد شهروندان، آگاه‌سازی و آموزش شهروندی از جمله فعالیت‌های مؤثری است که شهرداری‌ها در زمینه تحقق توسعه پایدار شهری می‌توانند بکار گیرند (نصراللهی، ۱۳۹۷: ۲).

ایران ناهمگون‌ترین کشور خاورمیانه از نظر زبانی است. زبان مادری نیمی از جمعیت، فارسی است؛ اما بیشتر فارسی‌زبانان در شهرهای عمده و فلات مرکزی سکونت دارند. مهم‌ترین اقلیت‌های زبانی عبارتند از: ترک‌زبانان آذری در شمال غربی، ترکمن‌ها در شمال شرقی، عرب‌ها در خوزستان، در جنوب باختری و در امتداد سواحل خلیج فارس، کردها (که زبانشان از خانواده زبان فارسی است) در غرب و شمال غرب و بلوچ‌های خاوری. اینها همه در دوسوی مرزهای بین‌المللی سکونت دارند (عزتی و احمدی سیلوه، ۱۳۸۹: ۲۶). در رابطه با شهر اهواز باید گفت که این شهر اکند از اقوام مختلفی از لر و فارس و ترک و عرب می‌باشد. با مطالعه پیشینه تاریخی خوزستان در می‌یابیم که بسیاری از شهرهای این استان از دوران باستان دارای سکنه بوده‌اند و مردم این شهرها داری عقبه طولانی در فرهنگ و آداب و رسوم و گویش و لهجه و نوع زندگی منحصر به فرد خود بوده‌اند. در سال‌های اخیر بسیاری از مردم این شهرها و روستاهای وابسته به کلان شهر اهواز مهاجرت کرده‌اند تا بتوانند فرصت‌های کاری بیشتری پیش روی داشته باشند. این مسئله در ده سال اخیر برای جوانان تبدیل به یک امر حیاتی شده است زیرا زندگی آینده آنها در گرو شرایط مناسب اقتصادی بوده و وجود شرکت‌ها و کارخانه‌ها در کلان شهر اهواز اغلب در اذهان مهاجران تبدیل به یک شهر برای کار شده است. بنابراین فضای شهری در آن بسیار مشوش بوده و در سرتاسر شهر مشاغل کاذب و سیار به چشم می‌خورد که صرفاً برای فروش مواد غذایی و ... از شهرها یا روستاهای اطراف آمده و حتی تردد شهری را با مشکل مواجه کرده و بعضاً به دلیل تنوع فرهنگی با یکدیگر دچار درگیری می‌شوند (رسولی و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۳). شهر اهواز به عنوان مرکز استان در میان مناطق عشایری و روستایی شکل گرفته و تحت تأثیر مهاجرت روستاییان و شهرهای کوچک پیرامون، رشد شتابان جمعیتی را در دهه‌های اخیر تجربه کرده است. این شهر در حال حاضر به کانون استقرار طوایف مختلف بدل شده است. انتخاب اعضای شورای شهر توسط مردم و بر اساس معیارهایی مانند طایفه‌گرایی و تعلقات مذهبی، انتخاب شهردار را به عنوان اولین و مهم‌ترین وظیفه شورای شهر تحت تأثیر قرار می‌دهد. در واقع اعضای شورای شهر باید در انتخاب شهردار، منافع حامیان خود را در نظر بگیرند. این عامل فرایند انتخاب شهردار را از مسیر درست و منطقی خود خارج می‌سازد (منصوریان و همکاران، ۱۳۹۷: ۳۴).

مسائل این چینی که در اهواز نسبت به خیلی از شهرها بیشتر است، مدیریت شهری را با چالش‌های بزرگی مواجه کرده که حتی در دراز مدت هم نمی‌تواند شهر را به یک وضعیت پایدار برساند. لذا باید برای این مسأله راهکارهایی اندیشیده شود تا از بروز بحران جلوگیری شود. بنابراین هدف اصلی برنامه‌ریزان شهری، رساندن شهر به مرحله‌ای از پایداری اجتماعی در شهر است. از این رو تحقیق حاضر در پی بررسی میزان تأثیرگذاری خرده فرهنگ‌ها و تنوع قومی بر گسترش چالش‌های مدیریت شهری می‌باشد. بر این اساس، پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که مهم‌ترین چالش‌های مدیریت شهری اهواز در مواجهه با تنوع قومیتی و خرده فرهنگ‌ها چیست؟

پیشینه نظری

مدیریت شهری یک نهاد مدیریتی فراگیر است و با موضوعات متنوع شهر و شهرنشینی (اقتصادی، اجتماعی، کالبدی و زیست محیطی) درگیر است که از شرایط عمومی محیط اجتماعی خود تأثیر می‌پذیرد. در واقع مدیریت شهری در قالب نظام برنامه‌ریزی اقتصادی - اجتماعی و حقوقی کشور، اقدام به تهیه برنامه‌های توسعه شهری برای شهر می‌کند و در مرحله

بعد، آن را در چارچوب نظام اداری- اجرایی حاکم، به پروژه‌های عملیاتی تبدیل کرده و به مرحله اجرا می‌رساند (بحرینی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۳).

مهمترین هدف مدیریت شهری، ارتقای شرایط کار و زندگی جمعیت ساکن (اقتدار و گروه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی) و حفاظت از حقوق شهروندان، تشویق به توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و حفاظت از محیط کالبدی می‌باشد. مدیریت شهری باید برای شهر، برنامه‌ریزی کند، فعالیت‌های شهری را سازمان بخشد، بر فعالیت‌های انجام شده نظارت کند و برای انجام بهینه امور، انگیزش لازم را ایجاد نماید. مدیریت شهری عبارت از: سازماندهی عوامل و منابع برای پاسخگویی به نیازهای ساکنان شهر است. هدف کلان مدیریت شهری ایجاد محیطی قابل زندگی برای همه ساکنان همراه با عدالت اجتماعی، کارایی اقتصادی و پایداری زیست محیطی است (خلیل‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۷: ۹).

یکی از واژه‌هایی که به تازگی در ادبیات و مباحث اجتماعی در جامعه ما کاربرد فراوانی پیدا کرده است، واژه چالش می‌باشد. کاربرد این واژه تا اواسط دهه ۱۳۷۰ چندان رایج نبود. این واژه در لغت‌نامه فارسی ضبط و معنی شده است. اما کاربرد رایج و امروزی آن با معانی لغت‌نامه‌ای آن تفاوت دارد. غالباً چالش را معادل Challenge تلقی می‌کنند. حال آن که تأملی در کاربرد این واژه در متون و محاورات نشان می‌دهد معانی متفاوت و مختلفی از این تلفظ مورد نظر بوده است (باقفی زاده و همکاران، ۱۴۰۰: ۴۱۸).

با افزایش روزافزون جمعیت شهرنشین در جهان و به دنبال آن بزرگ شدن شهرهای موجود و ایجاد شهرهای جدید، مدیریت شهری با چالش‌های متعددی در زمینه اداره مطلوب شهرها مواجه شده است (امیری و کمالی، ۱۳۹۰: ۵۸). از این رو چالش اصلی مدیران شهری این است که شهرها را برای شهروندان قابل زندگی و برای سرمایه‌گذاران جذاب کنند. از این رو ایجاد تعادل بین توسعه اجتماعی و اقتصادی به‌منظور جذب سرمایه‌گذاران، ایجاد نیروی کار مناسب و شغل و ارتقا کیفیت زندگی (زیرساختها، مسکن، خدمات و غیره) در رأس امور آنان قرار می‌گیرد (پورجعفر و قاسمی، ۱۳۹۹: ۷۷).

از دهه ۱۹۸۰ نظام‌های مدیریت محلی با تغییرات عمده‌ای در اروپا و اخیراً در کشورهای در حال توسعه برای اتخاذ رویکردهای نو روبرو بوده‌اند که مدیریت شهری را با چالش مواجه کرده است:

- روابط در حال تغییر بین دولت و اجتماعات محلی، به‌ویژه در قالب تمرکززدایی و تغییر و تعدیل فرایندهای تصمیم‌گیری و روابط مالی.

- ظهور اشکال جدید حکمروایی محلی و پیدایش شراکت برای مدیریت که منتهی به بازتعریف حائل و جبهه بین مردم، بخش عمومی و بخش خصوصی است.

- متعاقب نشست ریو، تعهد به توسعه پایدار به‌عنوان یک چشم‌انداز کل نگر و فرابخشی از توسعه که مستلزم منسجم ساختن اقدامات و فعالیت‌های مدیریت و بسط شناخت و پیشبینی است.

- افزایش مخالفت‌ها در برابر پروژه‌هایی که اثرات سوء بر محیط زیست دارند، به دلایل سیاسی و اقتصادی و همچنین به دلیل آزادسازی و تنوع رسانه‌ای (Repetti and Desthieux, 2005: 197).

قوم به معنی مردمی است که براساس ویژگی‌هایی مانند نژاد، زبان، مذهب، سرنوشت تاریخی مشترک و به همراه یک افسانه اجدادی معین، در محدوده جغرافیای مشخصی گردهم می‌آیند و بر مبنای یک یا چند مورد از این ویژگی‌ها خود را از افراد دیگر متمایز می‌کند. قومیت عنوانی است که از سوی افراد بیرونی‌ها و اعضای گروه قومی مشخص، استفاده می‌شود و به گذشته واقعی یا تصویری و فرهنگ خاص گروه دلالت می‌کند که شامل: عقاید مشترک، فعالیت اجتماعی، هنجارها و اشکال سازمان اجتماعی و نیز به نوعی تعلق و دلبستگی احساسی به سرزمینی مشخص که یا اکنون مسکونی شده است یا اینکه سرزمین مادری‌شان از دست رفته است و اعضای گروه قومی خود را متعلق به اجتماع مشابه می‌دانند که چنین حسی به آنان حس قوی همبستگی با سایر اعضای گروه را می‌بخشد (بارسلطان، ۱۳۹۴: ۱۶۳). این اصطلاح به خودآگاهی سیاسی گروه‌های زبانی، مذهبی و نژاد در یک سرزمین نسبت به هویت خود و نیز تفاوت قائل شدن میان خود و دیگر

گروه‌های ساکن در همان منطقه اشاره دارد. انسان‌شناسان اجتماعی و فرهنگی، اصطلاح گروه قومی را به مردمانی نسبت می‌دهند که راه و روش، آداب و رسوم و فرهنگی جداگانه و ویژه خود دارند. این مشابهت در فرهنگ و رسوم به گروه قومی کاربردی فراتر از ملیت می‌بخشد و این امکان را فراهم می‌سازد که افراد یک گروه قومی در هر سطحی که باشند (بی‌سواد و یا بسیار تحصیل کرده) مانند بخشی از یک درهم‌آمیختگی اجتماعی واحد به شمار روند و همان رفتاری را داشته باشند که همه اعضای یک ملت یا مردم دارند (برزگر و همکاران، ۱۳۹۸: ۳).

امروزه تعاریف زیادی از قوم و قومیت وجود دارد که بر عناصر خاصی از این پدیده اجتماعی تأکید دارند. به نظر می‌رسد در این خصوص، رساترین تعریف مربوط به ویکتور کوزلوف^۱ قوم شناس معروف باشد که معتقد است قوم یک سازمان اجتماعی تشکیل یافته‌ای است که در سرزمینی معینی قرار دارد و شامل افرادی است که در طول تاریخ با هم پیوندهای اقتصادی، فرهنگی، خویشاوندی و ... برقرار کرده‌اند، دارای زبان، ویژگی‌های فرهنگی، ارزش‌های اجتماعی و سنت‌های مشترک می‌باشند. در گذشته مشخصات خونی و نژادی نیز از موارد پیوندهای قومی محسوب می‌شدند؛ اما امروز به دلیل درهم آمیختگی ملت‌ها، دیگر از شاخص‌های قومی به حساب نمی‌آیند (احمدی‌پور و همکاران، ۱۳۹۰: ۳۸).

همانطور که در جدول (۱)، مشاهده می‌شود در اوایل مدرنیسم همراه با مهاجرت‌های گسترده به شهرها، جدایی‌گزینی در شهرها که تا قبل از آن مبتنی بر ویژگی‌های دینی و مذهبی بوده است جای خود را به عامل گروه‌های قومی و اجتماعی می‌دهد و این وضعیت تا اواسط دوره مدرن ادامه پیدا می‌کند. هم زمان با رونق سرمایه‌داری و افزایش درآمد، عامل اقتصاد نقش پررنگ‌تری در جدایی‌گزینی اجتماعی داشته است. با وجود این نکته مشترک در تمامی این دوران، عامل جدایی‌گزینی بوده که از سطح محله تا ناحیه را شامل می‌شود. در عصر پست مدرنیسم نیز هم زمان با تغییرات صورت گرفته، افزایش تعاملات، رونق شبکه جهانی و ورود به عصر دیجیتال، از یکسو جوامع به شدت تکثیر شده و از سوی دیگر به دلیل عدم وابستگی به فضای واقعی و تأکید بر فضای مجازی، زمینه جدایی‌گزینی بیشتر افراد بیش از پیش فراهم می‌شود (امیرفخریان، ۲۰۱۳: ۱۳).

جدول ۱- عوامل موثر در جدایی‌گزینی اجتماعی شهرها طی دوره‌های تاریخی

دوره	شرایط کلی	عامل اصلی جدایی‌گزینی	مقیاس جدا گزینی	نمونه
قبل از مدرنیسم	همگنی جمعیت شهرها (جمعیت بومی)	مذهب و دین	محله و ناحیه	محله یهودی‌ها، محله زرتشتی‌ها
اوایل دوره مدرنیسم	شروع مهاجرت‌های گسترده به شهرها	قومیت و اجتماع و حرفه	محله و ناحیه	محله ترک‌ها، محله مسگرها و غیره
اواسط دوره مدرنیسم	افزایش درآمد و رونق سرمایه‌داری	اقتصاد	محله و ناحیه	محله بالاشهر و پایین شهر
پست مدرنیسم	افزایش تعاملات جهانی، رونق شبکه جهانی، عصر دیجیتال	مجموعه از عوامل گوناگون (دین، اقتصاد، قومیت، نوع تفکر و غیره)	بلوک، واحد مسکونی	جوامع پراکنده و حومه‌ای

(منبع: امیر فخریان، ۱۳۹۲: ۳)

پایداری اجتماعی یکی از مفاهیم مرتبط با توسعه پایدار است که از دهه ۱۹۶۰ به بعد در برنامه‌های توسعه کشورهای مختلف قرار گرفته است؛ اما به دلیل عدم اجماع بر سر مولفه‌ها و جایگاه آن در میان سایر اجزاء توسعه پایدار، به روش‌های بسیار مختلفی با آن برخورد شده است. پایداری اجتماعی به توانایی جامعه برای حفظ ابزارهای ضروری ایجاد ثروت، رفاه و مشارکت اجتماعی برای گسترش انسجام اشاره دارد از سوی دیگر به عنوان یک مفهوم، به دنبال حفظ و ثبات مولفه‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه در پیوند با ابعاد زیست محیطی و اقتصادی می‌باشد. در فرایند توسعه پایدار، نقش پایداری

¹ Victor Kozlov

اجتماعی در تحقق اهداف بسیار با اهمیت است. از این رو در اهداف راهبردی توسعه پایدار مفاهیمی مانند: توانمندسازی، افزایش قدرت و آزادی انتخاب، توسعه و گسترش مشارکت، ارتقاء کیفیت زندگی، ظرفیت‌سازی نهادی، امنیت اجتماعی، مسؤولیت‌پذیری و رفاه اجتماعی به شکلی گسترده مورد تأکید قرار گرفته است؛ به این ترتیب ابعاد اجتماعی در کنار ابعاد اقتصادی و اکولوژیکی، توسعه پایدار را قوام بخشیده و کلیت موزون آن را شکل می‌دهد (پورمحمد و محمودی، ۱۳۹۵: ۱). پایداری اجتماعی تحت عنوان زندگی سالم، بارور و هماهنگ با طبیعت تعریف شده است. همچنین اطمینان از آینده‌ای بهتر برای همه با تأکید بر نقش حیاتی آنان در مدیریت محیطی و توسعه از ارکان تعریف پایداری اجتماعی است (زال، ۱۳۸۶: ۲۱).

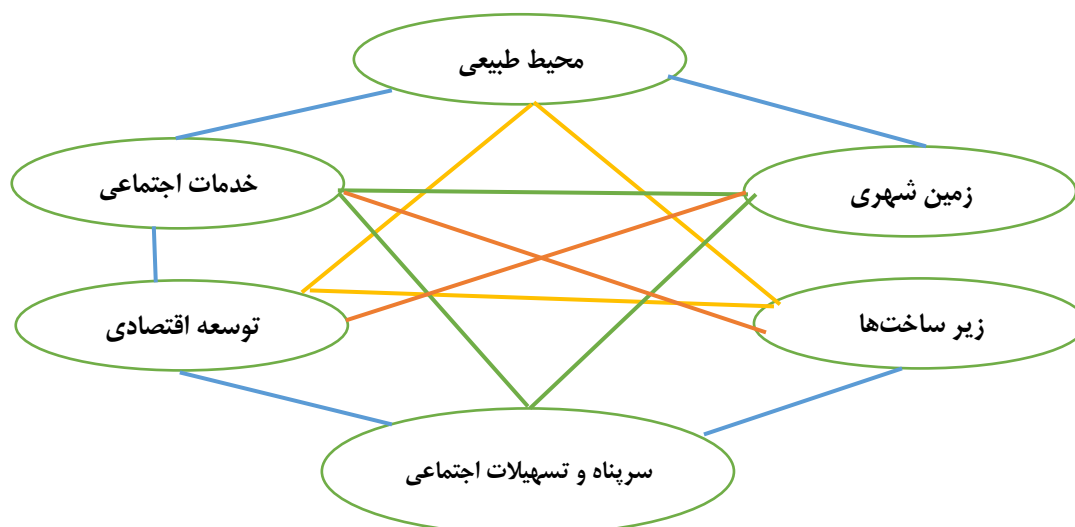
پایداری اجتماعی به عنوان جزء اساسی توسعه پایدار مورد توجه سیاستمداران و برنامه‌ریزان قرار گرفته است. از آنجا که در فرایند برنامه‌ریزی شهری توجه به مباحث اجتماعی اجتناب‌ناپذیر است، با تعیین ابعاد پایداری اجتماعی می‌توان روندهای مؤثر بر مباحث اجتماعی جامعه را بررسی و شناسایی کرد. به عبارت دیگر، ابعاد پایداری اجتماعی می‌تواند به عنوان یکی از مهمترین و کلیدی‌ترین ابزار در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های شهری استفاده شود. از طرفی، گستردگی، پیچیدگی و تنوع شاخص‌های پایداری اجتماعی و نقش آنها بر جامعه ایجاب می‌کند تا این شاخص‌ها بر حسب نقش و عملکردشان مورد توجه قرار گیرند، که مشخصاً هر یک دارای ارزش متفاوتی از یکدیگر هستند جدول (۲) (نسترن و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۶۲).

جدول ۲- مؤلفه، معیار و زیر معیارهای تبیین‌کننده پایداری اجتماعی

بعد	مؤلفه	معیارهای تبیین‌کننده	زیرمعیارهای تبیین‌کننده
پایداری اجتماعی	مشارکت	پیوستگی اجتماعی	حس تعلق تعامل اجتماعی مسئولیت‌پذیری
پایداری اجتماعی	مشارکت	مشارکت اجتماعی	مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و تفریحی مشارکت در فعالیت‌های مذهبی مشارکت در فعالیت‌های محلی
پایداری اجتماعی	امنیت	امنیت اجتماعی	بعد عینی (کاهش یا فقدان جرم) بعد ذهنی (ادراک و احساس عموم)
پایداری اجتماعی	امنیت	اعتماد اجتماعی	اعتماد بین فردی اعتماد مدنی یا نهادی
پایداری اجتماعی	کیفیت زندگی	بعد ذهنی کیفیت زندگی	نشاط در زندگی رضایت از زندگی
پایداری اجتماعی	کیفیت زندگی	بعد عینی کیفیت زندگی	رضایت از میزان دسترسی به خدمات عدالت اجتماعی

(منبع: نسترن و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۶۲)

مهم‌ترین اهداف مدیریت شهری: ارتقای شرایط کار و زندگی (کیفیت) جمعیت ساکن در قالب اقشار و گروه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و حفاظت از حقوق شهروندان، تشویق به توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و حفاظت از محیط کالبدی می‌باشد (سعیدنیا، ۲۰۰۴: ۴۶).

شکل ۱- نمودار مهم‌ترین اهداف مدیریت شهری در دستیابی به پایداری اجتماعی، (منبع: بلیک و همکاران، ۱۳۹۶)

پیشینه عملی

تاکنون مطالعات و برنامه‌ریزی‌های متعددی در جهت یافتن اصول و راهکارهای کاربردی در برنامه‌های توسعه شهری انجام شده و نقش مدیریت شهری در توسعه شهری پایدار از جنبه‌های زیادی مورد نقد و بررسی در سطح بین‌المللی و ملی قرار گرفته که در ذیل به نمونه‌هایی از آن‌ها اشاره شده است:

براتون و همکاران (۲۰۱۲)، به بررسی اهداف رای‌گیری در آفریقا: قومی، مشترک‌المنافع اقتصادی یا حزبی و سیاست‌های تطبیقی پرداختند. هدف از این مطالعه بررسی مهم‌ترین ویژگی‌های تأثیرگذار در جهت‌گیری انتخابات در آفریقا و تأثیر اقوام بر آن است. روش تحقیق توصیفی و کتابخانه‌ای و از طریق مشاهده می‌باشد. یافته‌های پژوهش نشان داد انتخابات چیزی فراتر از یک سرشماری قومی است و انتخاب افراد تحت تأثیر مجموعه‌ای از دلایل و انگیزه‌هاست. با این حال آن‌ها اظهار می‌دارند که در انتخابات به‌عنوان یکی از مظاهر مشارکت در امور شهری، تمایلات قومی نقش مهمی در شکل‌دهی به انتخاب افراد دارد. پراستیواوان (۲۰۱۴)، در پژوهشی به بررسی قومیت و الگوهای رأی‌گیری در ۲۰۰۷ و ۲۰۱۲ انتخابات فرمانداری در جاکارتا پرداختند. هدف از انجام این پژوهش بررسی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در انتخابات است که اقوام مختلف در شهر جاکارتا بر آن تأثیر می‌گذارند. روش این پژوهش میدانی و کتابخانه‌ای است. نتایج پژوهش نشان داد که قومیت همچنان در انتخابات دارای نقش معناداری است؛ با این حال ارتباط بین قومیت و الگوهای رأی‌دهی بسیار پویا بوده و به‌شدت وابسته به بستر و زمینه سیاسی در زمان انتخابات است. کلی^۱ (۲۰۱۶)، در پژوهش خود به بررسی روال رأی‌گیری قومی در آند پرداخت. هدف از این تحقیق بررسی این نکته است که قومیت و نگرش‌های قومی چگونه بر رأی‌گیری ریاست جمهوری توسط رأی‌دهندگان تأثیر می‌گذارد. نتایج این پژوهش نشان داد که قومیت نقش مهمی در انتخاب افراد داشته و الگوهای رأی‌دهی بسیار پویا بوده و به‌شدت وابسته به بستر و زمینه سیاسی در زمان انتخابات است. دیاز^۲ (۲۰۱۶)، به بررسی مدیریت شهری برای برنامه‌ریزی توسعه پایدار در شهرهای کشور پرو با استفاده از مدل تطبیق راهبردی پرداخته است. این مطالعه مدلی را ارائه می‌دهد که برای تطبیق توسعه محیطی و شناسایی سبک‌های زندگی پایدار به عنوان راهبردهای یکپارچه به کار می‌گیرد. دمپسی و همکاران^۳ (۲۰۱۹)، در پژوهشی تحت عنوان کلید توسعه

1. Kelly

2. Diaz

3. Dempsey et al

شهری پایدار در شهرهای انگلستان، تأثیر تراکم خرده جمعیت‌ها بر پایداری اجتماعی به ارتباط بین عناصر شهری و مردم با پایداری پرداخته‌اند. در این تحقیق ارتباط بین جنبه‌های پایداری اجتماعی و پایداری جامعه، احساس امنیت را بررسی نموده‌اند. نتایج نشان داد که تراکم محله‌ای یک اثر مثبت بر استفاده از خدمات شهری و تسهیلات دارد. ساکنان در محله‌های پرتراکم‌تر تمایل بیشتری به استفاده از خدمات شهری دارند. مارتا و گوتالیا (۲۰۲۰)، در پژوهشی تحت عنوان پرداختن به پایداری اجتماعی در فرآیندهای بازآفرینی شهری. کاربرد ارزیابی چند معیاره اجتماعی به این نتیجه رسیدند که مفهوم پایداری به‌طور گسترده به‌عنوان اساسی برای ایجاد تحولات شهری و سرزمینی دیده می‌شود. توسعه پایدار فرآیندی چندبعدی و چند دیدگاهی است که به ابعاد زیست‌محیطی، اقتصادی و اجتماعی می‌پردازد و هدف آن یافتن توازن میان این ابعاد است. با وجود این توجه فزاینده به پایداری، دیدگاه اجتماعی کمتر مورد بررسی این ابعاد قرار گرفته است و اخیراً به دلیل اهداف توسعه پایدار (SDGs) که هدف آن ایجاد شهرها و جوامع پایدار و فراگیر است، مورد توجه قرار گرفته است که در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که اثرات اجتماعی برای ذینفعان در مدیریت شهری، اصلی اساسی است. اسیبی و همکاران^۱ (۲۰۲۱)، تفکیک محله‌های مسکونی اقلیت‌های قومی و توسعه پایدار شهری را در شهر کوماسی غنا مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که در محله‌های بسیار متراکم جمعیتی و چند قومی، هم پیامدهای مثبت و هم پیامدهای منفی در زمینه پایداری زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی شهر وجود دارد. شی و همکاران^۲ (۲۰۲۲)، به ارزیابی پایداری مناطق شهری چین در زمینه اقلیت‌های قومی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که شهرهای گویوان، اورومچی، نانینگ، گوبیلین، کینژو، لایبین و لهاسا که در جنوب قرار دارند رشد پایداری مثبتی داشتند. و از طرفی دیگر شهرهای واقع در جنوب غربی بدترین عملکرد را از نظر پایداری داشتند. بعلاوه بعد اقتصادی عامل اصلی بازدارنده توسعه پایدار شهرها بوده است.

آزاد ارمکی و ممتاز جهرمی (۱۳۹۲)، در پژوهشی به بررسی ارزش‌های اجتماعی در قومیت‌های مختلف شهر اهواز و ارائه راهکارهای مدیریتی جهت ارتقاء آن پرداختند. هدف این پژوهش بررسی راهکارهای مدیریتی جهت ارتقاء ارزش‌های اجتماعی مردم شهر اهواز هست. روش تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش توصیفی و تحلیلی می‌باشد. نتایج نشان داد که ارزش‌های اجتماعی مردم شهر اهواز با نوع قومیت رابطه دارد. این بدان معناست که ارزش‌های اجتماعی قومیت‌ها در تمامی ابعاد مورد مطالعه با یکدیگر متفاوت است و این نشان‌دهنده تفاوت ارزش‌های اجتماعی قومیت‌های مختلف در شهر اهواز است. احدنژاد روشتی و همکاران (۱۳۹۳)، به نقش مدیریت شهری در توزیع سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی شهر کرمانشاه) پرداختند. هدف این پژوهش، ارزیابی توزیع سرمایه اجتماعی در محلات شهری و نقش آن در توسعه عدالت اجتماعی شهر کرمانشاه می‌باشد. پژوهش نشان داد سرمایه اجتماعی در شهر مورد مطالعه (کرمانشاه) منجر به توسعه شهری در ابعاد مختلف اعتماد، مشارکت، انسجام اجتماعی و محله‌ها شده است و بین توزیع متعادل سرمایه اجتماعی و توسعه عدالت اجتماعی در شهر کرمانشاه، رابطه مستقیمی وجود دارد. پروین و درویشی فرد (۱۳۹۴)، خرده فرهنگ فقر و آسیب‌های اجتماعی را در محله هرنندی مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که غربتی‌ها «خرده فرهنگ فقر» خاصی دارند که زمینه را برای انواع مسائل و آسیب‌های اجتماعی فراهم کرده است. علاوه بر این، عناصر خرده فرهنگ غربتی‌ها مواردی هم‌چون فقر و ارزشمندی فقر، هیجان‌خواهی و لذت‌جویی، بی‌توجهی به قانون، این‌جا و اکنون بودن و عدم تمایل به آینده‌نگری، مشارکت پایین اجتماعی و عدم تعلق روحیه شهروندی را شامل می‌شود. نواح و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی به قومیت و احساس طرد اجتماعی و مخاطرات اجتماعی پیش رو پرداختند. هدف اصلی پژوهش، هشدار نسبت به از بین رفتن اهمیت هویت قومی به‌عنوان سرمایه فرهنگی اقوام و تأکید بر ضرورت هماهنگی

1. Asibey

2. Shi et al

میان آموزه‌های عاملان جامعه‌پذیری (خانواده، رسانه) در مورد قومیت و جلوگیری از ایجاد خطوط تمایزاتی و تبعیض قائل شدن در مورد اقوام است که به این نتیجه رسیدند که ارتباط معناداری بین سن، جنس و تحصیلات با احساس طرد اجتماعی بوده است. متغیرهای جامعه‌پذیری، همبستگی و هنجارهای قومی با متغیر ملاک ارتباط معکوس و معنادار می‌باشد. به علاوه متغیر تبعیض قومی با احساس طرد اجتماعی رابطه مستقیم و معنادار دارد. برزگر و همکاران (۱۳۹۷)، به نقش سیاست‌های قومی و مذهبی در مشارکت اقوام در امنیت، توسعه همه جانبه و همگرایی با تأکید بر ترکمن‌های شمال و شمال شرق ایران پرداختند و به این نتیجه رسیدند که تشویق اقوام ایرانی به حذف ناسیونالیسم افراطی قومی بستری برای مشارکت نظام‌مند در متن نظام سیاسی فراهم کند و از طرف دیگر، اگر احساس هویت متفاوت در کنار احساس محرومیت‌های سیاسی - اجتماعی قرار گیرد می‌تواند موجب عوارض امنیتی در کشور باشد. کاظم‌زاده هریس و حنایی (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی چالش‌های مدیریت شهری در مواجهه با پدیده قومیت‌گرایی و خرده فرهنگ‌ها پرداختند و بیان کردند که فرایند برنامه‌ریزی مشارکتی بر پایه الگوهای مشارکتی و کثرت‌گرایی به عنوان محورهای اصلی درک و تحلیل درهم آمیختگی و تنوع جمعیتی ناشی از افزایش جمعیت شهرها در پی مهاجرت اقوام مختلف و سکنی گزیدن در حاشیه شهرها راه حل مناسبی را برای ایجاد هویت شهروندی، توزیع برابر منافع و فرصت‌ها، ایجاد ساختارهای مناسب اجتماعی جهت افزایش دلبستگی و وابستگی شهروندان به شهر را پیش روی مدیریت شهری قرار می‌دهد. منصوریان و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهشی به بررسی آسیب‌شناسی مدیریت شهری در شهر اقوام نورآباد لرستان پرداختند. هدف اصلی این پژوهش، آسیب‌شناسی مدیریت شهری در شهر اقوام است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، پژوهشی توصیفی - تحلیلی محسوب می‌شود. برای تحلیل داده‌ها، از آزمون آماری T تک‌نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد در فرایندی بازخوردی، شورای برآمده از ساختار اجتماعی - فضایی مبتنی بر قوم‌گرایی باعث انتخاب شهردار براساس منافع فردی و قومی شده و از این طریق با دخالت در امور اجرایی شهرداری، زمینه ناکارآمدی مدیریت شهری را فراهم می‌کند. صفایی پور و آزاد خانی (۱۳۹۹)، به بررسی نقش قومیت در دستیابی به توسعه پایدار شهری در محلات شهر ایلام پرداختند و به این نتیجه رسیدند که قومیت بر توسعه پایدار محله‌ای شهر ایلام دارای تأثیر مثبت و معناداری می‌باشد. همچنین همکاری و تعامل مدیران شهری و مسئولین با گروه‌های قومی، تمایل به همکاری اجتماعی و مشارکت مردم محلی بر توسعه پایداری محله‌های شهر ایلام تأثیر مثبت و معناداری دارد. ارغان و ملایی (۱۴۰۰)، نقش تنوع فرهنگی در بروز معضلات اجتماعی منطقه ۱۴ تهران مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که نتایج ضریب همبستگی پیرسون (۰/۳۹۱) و نتایج میانگین آزمون تی (۲۹/۳) می‌باشد که بزرگتر از میانگین مبنای (۳) می‌باشد. قادرزاده (۱۴۰۱)، مشکلات همبستگی در جامعه چند قومیتی ایران را مورد بررسی قرار داد به این نتیجه رسید جهانی شدن فرهنگی، الگوپذیری از نخبگان قومی، ژئوپولیتیک مناطق مرزی و مداخلات فراملی و امتداد قومی به عنوان شرایط مداخله گر به شمار می‌آیند.

با بررسی پژوهش‌های خارجی و داخلی حول محور موضوع مورد مطالعه در می‌یابیم که بررسی مسئله قومیت‌گرایی و تنوع قومی در این پژوهش‌ها نقش اساسی داشته و دیگر مسائل شهری را در رابطه با این موضوع مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج حاصل از بررسی تأثیر قومیت‌ها در رأی‌گیری، انتخابات، چالش‌های شهرنشینی، حاکمیت شهری، آینده شهر، ارزش - های اجتماعی و امنیت شهروندان، توسعه اجتماعی و سیاست نشان داده که در سرنوشت تمامی آنها قومیت‌گرایی تعیین کننده است. به گونه‌ای که در پژوهش منصوریان و همکاران (۱۳۹۸) به نتایج چالش‌های مدیریت شهری در مواجهه با اقوام در زمینه انتخاب شهردار دست یافته‌اند، در حالی که پژوهش کاظم‌زاده هریس و حنایی (۱۳۹۷)، عدم برنامه‌ریزی مشارکتی اقوام و به حاشیه راندن جمعیت آنها شده است. لذا این چنین برداشت می‌شود که نمی‌توان چالش‌های مدیریت شهری جهت دستیابی به پایداری اجتماعی را در شهرهای کلان بدون توجه به خرده فرهنگ‌ها و تنوع قومی مورد ارزیابی قرار داد.

داده‌ها و روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و به لحاظ روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد. با توجه به اهداف پژوهش از روش‌های کتابخانه‌ای و میدانی به منظور تدوین چهارچوب نظری و جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل شهروندان شهر اهواز می‌باشد. تعداد شهروندان در سال ۱۳۹۵ برابر ۱،۱۸۴،۷۸۸ نفر می‌باشد که با استفاده از روش کوکران تعداد ۳۸۴ نفر از شهروندان شهر اهواز نیز به عنوان نمونه انتخاب شدند. پایایی داده‌های پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد. در این آزمون مقدار عددی ضریب آلفای کرونباخ برای ۵۲ سؤال پرسشنامه برابر با ۰٫۹۴۶ به دست آمده است که نشان می‌دهد پایایی پرسشنامه عالی است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری تی تک نمونه‌ای، رگرسیون چند متغیره و تحلیل مسیر با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS و لیزرل استفاده شده است. این پژوهش در ۶ بعد شاخص‌های امنیت اجتماعی، اجتماعی-فرهنگی و اوقات فراغت، اقتصادی، کالبدی-فیزیکی، سیاسی-مدیریتی و زیست محیطی انجام شده است (جدول ۳).

جدول ۳- شاخص‌های مورد استفاده پژوهش

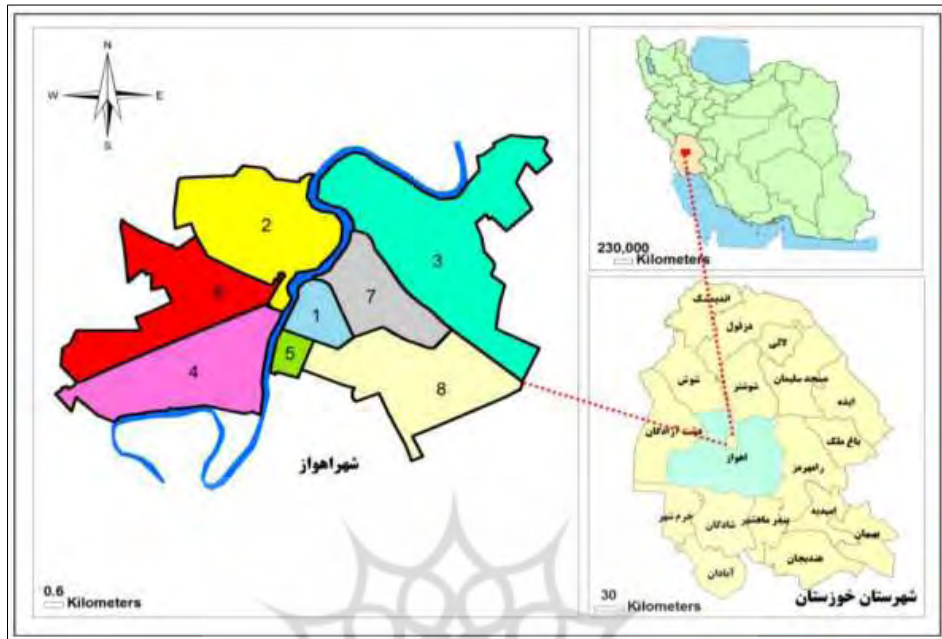
ردیف	گویه‌های شاخص اجتماعی	گویه‌های شاخص اقتصادی	ردیف
۱	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با عملکرد پلیس و نیروهای امنیتی	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار تولیدی، خدماتی و صنعتی برای قومیت‌ها و خرده فرهنگ‌ها	۱
۲	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با تأمین حس امنیت زنان و سالخورده‌گان	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با آماده ساختن خدمات و تسهیلات لازم برای پشتیبانی از فعالیت‌های مولد شهری	۲
۳	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جلوگیری از جرم، سرقت و تكدی گری	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کمک به تأمین هزینه مسکن	۳
۴	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد آرامش عمومی	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کاهش فقر و کاهش اختلافات طبقاتی	۴
۵	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با اعتماد اجتماعی و اعتماد بین فردی قومیت‌ها	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با فراهم کردن تسهیلات لازم در کمک به ازدواج جوانان	۵
۶	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کاهش مراکز وقوع جرم و انحرافات اجتماعی	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کمک به ارتقای مشاغل کم توان و شکست خورده	۶
۷	گویه‌های شاخص اجتماعی-فرهنگی و اوقات فراغت	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کمک به دریافت وام-های کم بهره به شهروندان	۷
۱	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با تأسیس مراکز آموزشی و فرهنگی از جمله: مدارس، کتابخانه‌های عمومی، فرهنگ سرا و...	گویه‌های شاخص کالبدی-فیزیکی	۱
۲	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ارائه خدمات بهداشتی و درمانی برای شهروندان	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کیفیت زیرساخت‌های شهری	۱
۳	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد فضاهای ورزشی و تفریحی	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با استفاده بهینه از زمین-های شهری	۲
۴	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با برگزاری برنامه‌های فرهنگی و مذهبی قومیت‌ها	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جلوگیری از ادغام حاشیه منطقه باروستاهای اطراف و حفظ مرزهای شهری	۳
۵	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با حفظ آثار و ابنیه تاریخی	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جلوگیری از رشد نامتقارن و ناموزون	۴
۶	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ترکیب انواع قومیت‌ها	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کمک به موفقیت پروژه‌های عمرانی	۵
۷	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با فرهنگ‌سازی در جهت کاهش میزان طلاق	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با زیباسازی فضاهای شهری و تأمین روشنایی معابر	۶

عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جدول گذاری و آسفالت معابر	۷	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با سکونت شاد و سرزنده اهالی	۸
گوبه‌های شاخص زیست محیطی	ردیف	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با روابط اجتماعی مطلوب شهروندان و خرده فرهنگ‌ها	۹
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با تأمین آب آشامیدنی سالم برای شهروندان	۱	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با فراهم کردن فرصت‌های لازم برای گذران بیهنه اوقات فراغت شهروندان	۱۰
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با حمایت از سازمان‌ها و گروه‌های فعال محیط زیست	۲	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد و برقراری عدالت جنسی بین شهروندان	۱۱
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کاهش اثرات زیست محیطی ریزگردها	۳	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد رضایت در شهروندان	۱۲
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ممانعت از تخریب پارک‌ها و فضای سبز	۴	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با اهمیت دادن به هویت و ویژگی‌های فرهنگی خاص منطقه و خرده فرهنگ‌ها و حفظ و تقویت ارزش‌های مثبت فرهنگی	۱۳
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جمع‌آوری به موقع ضایعات صنعتی شهری و خطر آفرین برای محیط زیست	۵	عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد حس تعلق و دلبستگی در ساکنین	۱۴
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با بهداشت سطوح‌های زیاده در سطح معابر	۶	گوبه‌های شاخص سیاسی و مدیریتی	۱۵
عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با جمع‌آوری فاضلاب و دفع مناسب آن	۷		
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با امکان حضور و مشارکت شهروندان از تمامی اقشار و قومیت‌ها در مشارکت‌های اجتماعی و تصمیمات منطقه	۱
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ارائه خدمات اداری مناسب به همه شهروندان منطقه	۲
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با آگاهی شهروندان منطقه از تصمیمات مربوط به اداره شهر	۳
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با کمک به ایجاد شرایط برای تبلیغات گسترده نامزدهای انتخاباتی در راستای آگاهی دادن به مردم در انتخابات	۴
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با صدور مجوز راهپیمایی‌ها و تجمعات در سطح منطقه	۵
		عملکرد مدیریت شهری در رابطه با پاسخگو بودن در برابر شهروندان منطقه	۶
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با قانونمندی به تمامی قوانین و مقررات جامعه	۷
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با ایجاد دموکراسی و برابری اجتماعی بین تمامی اقشار منطقه	۸
		عملکرد مدیریت شهری در ارتباط با گرایش به وفاداری ملی و وفاداری قومی در بین خرده فرهنگ‌ها و شهروندان منطقه	۹
		عملکرد مدیریت شهری در زمینه حمایت از شهروندان منطقه در تمامی زمینه‌ها	۱۰
		عملکرد مدیریت شهری در زمینه کارآیی و اثربخشی فعالیت‌ها و خدمات منطقه	۱۱

قلمرو پژوهش

شهر اهواز از نظر موقعیت جغرافیایی در ۳۱ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی و ۴۸ درجه و ۴۰ دقیقه شرقی و از لحاظ پستی و بلندی و توپوگرافی در بخش جلگه‌ای استان خوزستان و با ارتفاع متوسط ۱۸ متر از سطح دریا واقع شده است. اقلیم آن گرم و مرطوب است؛ به عبارتی میانگین حداکثر رطوبت نسبی %۸۹،۲ و حداکثر دمای شهر اهواز ۵۲،۲ درجه و میانگین دمای سالانه ۲۶،۴ درجه سانتیگراد بوده است. مساحت شهر اهواز در محدوده ی قانونی شهر (بعد از جدا شدن کوت عبدالله) در حدود ۱۹۶۹۰ هکتار می‌باشد. بافت جمعیتی شهر اهواز از قومیت‌های مختلف مانند اعراب بختیاری‌ها بهبهانی، دزفولی‌ها،

رامهرمزی‌ها، شوشتری‌ها و... تشکیل شده است و جمعیت آن براساس آمار رسمی سرشماری سال ۱۳۹۵ در این محدوده معادل ۱۱۳۶۸۹۱ نفر است (مرکز آمار، ۱۳۹۵).

شکل ۲- محدوده مورد مطالعه

در اطراف شهرهای بزرگ مانند اهواز افرادی با قومیت‌های مختلف در روستا یا شهرهای کوچکتر زندگی می‌کنند. این افراد دارای آداب و رسوم سنتی و گویش خاص خود بوده و با فرهنگ شهرهای بزرگتر آشنایی ندارند اما به دلیل امید به داشتن زندگی بهتر و رفاه اجتماعی به شهر بزرگتر مهاجرت می‌کنند. این افراد فقط بر اساس شنیده‌های خود از زبان دیگران یا دیدن گذاری زندگی شهری، از محل زندگی خود بریده و راهی شهر می‌شوند.

قومیت‌گرایی یکی از چالش‌هایی است که مدیریت شهری را با مشکل مواجه می‌کند. در شهر اهواز اقوامی که از شمال یا جنوب شهر وارد شده‌اند در اجتماع شهری به هم برخورد کرده و به جای اینکه بتوانند با قوانین موجود در شهر خود را وفق دهند، تلاش می‌کنند تا آداب مربوط به قوم خود را به ظهور رسانده و آن را به دیگران به عنوان قوم برتر بقبولانند. در یک خیابان که چند نوع قوم ساکن هستند، اگر هر کدام بخواهند به شیوه مورد نظر خود به مسائل روزمره در ارتباط با یکدیگر رسیدگی کنند، پایداری اجتماعی شهر با مشکل مواجه می‌شود و این امر به عنوان یکی از مسائل پیش‌روی مدیران شهری تلقی می‌شود.

باتوجه به مشاهدات محقق تعداد اقوام در هر منطقه به شرح ذیل می‌باشد:

منطقه ۱: ۶۰٪ عرب، ۳۰٪ شوشتری-دزفولی، ۱۰٪ بختیاری-لر و ۱۰٪ غیره

منطقه ۲: ۴۰٪ دزفولی-شوشتری، ۲۰٪ عرب، ۲۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ غیره

منطقه ۳: ۴۰٪ عرب، ۴۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ دزفولی-شوشتری، ۱۰٪ غیره

منطقه ۴: ۶۰٪ عرب، ۳۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ غیره

منطقه ۵: ۷۰٪ عرب، ۲۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ غیره

منطقه ۶: ۸۰٪ عرب، ۱۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ غیره

منطقه ۷: ۴۰٪ عرب، ۵۰٪ بختیاری-لر، ۱۰٪ غیره

منطقه ۸: ۳۰٪ عرب، ۳۰٪ بختیاری-لر، ۲۰٪ دزفولی-شوشتری، ۱۰٪ غیره

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

از بین شهروندان ۹۰ نفر و حدود ۲۳/۴ درصد آن‌ها بین ۲۰ تا ۳۰ سال سن داشتند و ۱۸۲ نفر و حدود ۴۷/۴ درصد آن‌ها بین ۳۰ تا ۴۰ سال سن داشتند و ۷۹ نفر و حدود ۲۰/۶ درصد آن‌ها بین ۴۰ تا ۵۰ سال سن داشتند و ۳۳ نفر آن‌ها و حدود ۸/۶ درصد آن‌ها ۵۰ سال به بالا سن داشتند. یافته‌های توصیفی مربوط به جنسیت شهروندان نشان می‌دهد که ۲۱۴ نفر آن‌ها و حدود ۵۵/۷ درصد آن‌ها مرد و ۱۷۰ نفر آن‌ها و حدود ۴۴/۳ درصد آن‌ها زن بودند. یافته‌های توصیفی مربوط به تحصیلات شهروندان نشان می‌دهد که ۹۸ نفر و حدود ۲۵/۵ آن‌ها دیپلم و ۹۱ نفر و حدود ۲۳/۷ آن‌ها فوق‌دیپلم و ۱۶۹ نفر و حدود ۴۴/۴ آن‌ها لیسانس و ۲۶ نفر و حدود ۶/۸ آن‌ها فوق‌لیسانس و بالاتر بودند. در این آزمون از لحاظ شغلی بین ۳۸۴ نفر مردم عادی ۸۴ نفر که حدود ۲۱/۹ درصد می‌شود شغل آزاد و ۳۳ نفر و حدود ۸/۶ درصد کارمند بخش خصوصی و ۹۶ نفر که حدود ۲۵ درصد می‌شود کارمند دولت و ۴۲ نفر که حدود ۱۰/۹ درصد می‌شود کارگر و ۶۰ نفر که حدود ۱۵/۶ درصد می‌شود خانه‌دار و ۲۷ نفر که حدود ۷ درصد می‌شود دانشجو و ۴۲ نفر که حدود ۱۰/۹ درصد می‌شود سایر مشاغل را دارا بودند.

یافته‌های استنباطی

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه

شهروندان در بعد امنیت اجتماعی

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از نظر امنیت اجتماعی در جدول (۴) ارائه شده است. در این آزمون که عدد شاخص استاندارد ۳ می‌باشد میانگین سؤال اول که مربوط به عملکرد پلیس و نیروهای امنیتی می‌باشد ۲/۰۵ به دست آمده است که رقم استاندارد نیست؛ در سؤال دوم که مربوط به تأمین حس امنیت زنان و سالخورده‌گان است میانگین آن ۱/۹۹ می‌باشد که باز زیر حد استاندارد است؛ در سؤال سوم که مربوط به جلوگیری از جرم و سرقت و تکی‌گری می‌باشد میانگین ۱/۷۶ است. سؤال چهارم که مربوط به ایجاد آرامش عمومی است میانگین ۲/۳۲، در گویه اعتماد اجتماعی و اعتماد فردی بین قومیت‌ها میانگین ۲/۴۸ و در شاخص امنیت اجتماعی میانگین ۱/۷۴ به دست آمده است. بنابراین تمامی شاخص‌ها دارای میانگین پایین‌تر از حد استاندارد (۳) می‌باشند به گونه‌ای که شاخص اعتماد اجتماعی و اعتماد فردی با میانگین ۲/۴۸، دارای بالاترین میانگین و شاخص مراکز وقوع جرم و انحرافات اجتماعی با میانگین ۱/۷۴ دارای پایین‌ترین میانگین می‌باشد.

جدول ۴- آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد امنیت اجتماعی

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	مقدار آماره t	میانگین	سوالات
-/۸۶	-۱/۰۴	-/۹۴۸	/۰۰۰	-۲۰/۶۸۲	۲/۰۵	عملکرد پلیس و نیروهای امنیتی
-/۹۳	-۱/۱۰	-۱/۰۱۳	/۰۰۰	-۲۳/۰۱۵	۱/۹۹	تأمین حس امنیت زنان و سالخورده‌گان
-۱/۱۶	-۱/۳۲	-۱/۲۳۷	/۰۰۰	-۲۹/۷۹۸	۱/۷۶	جلوگیری از جرم، سرقت و تکی‌گری
-/۵۸	-/۷۹	-/۶۸۵	/۰۰۰	-۱۲/۳۴۲	۲/۳۲	ایجاد آرامش عمومی
-/۴۱	-/۶۳	-/۵۲۱	/۰۰۰	-۹/۰۸۱	۲/۴۸	اعتماد اجتماعی و اعتماد فردی بین قومیت‌ها
-۱/۱۸	-۱/۳۴	-۱/۲۵۸	/۰۰۰	-۳۰/۵۴۰	۱/۷۴	کاهش مراکز وقوع جرم و انحرافات اجتماعی
-/۸۶۹	-۱/۰۱۰	-/۹۴۳۶	/۰۰۰	-۲۴/۹۴۸	۲/۰۵۶	امنیت اجتماعی

همانطور که در جدول (۴) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت شاخص امنیت اجتماعی در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد که میانگین کلی شاخص امنیت اجتماعی (۲/۰۵۶) اختلاف نسبی بالایی را با شاخص‌های مورد بررسی نشان می‌دهد. بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد اجتماعی، فرهنگی و اوقات فراغت

با احتمال ۹۵ در صد نقش همه مؤلفه مشخص در جدول (۵)، با سطح معنا دارای کمتر از (۰/۰۵) مورد پذیرش واقع گرفته‌اند. به عبارتی مؤلفه‌های مورد نظر در وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام مؤثر نبوده‌اند. با توجه به مقدار میانگین هر یک از مؤلفه‌ها و مقایسه آن‌ها با میانه نظری (۳) میزان عملکرد آن‌ها مورد سنجش واقع گردید. هر چه مقدار از حد مینا کمتر باشد، این میزان رو به طیف نامناسب، تمایل دارد.

جدول ۵-آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد اجتماعی-فرهنگی و اوقات فراغت

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	مقدار آماره t	میانگین	سوالات
-۹۳	-۱/۱۰	-۱/۰۱۶	/۰۰۰	-۲۳/۷۹۶	۱/۹۸	تاسیس مراکز آموزشی و فرهنگی از جمله مدارس و ...
-۸۸	-۱/۰۵	-/۹۶۶	/۰۰۰	-۲۲/۰۴۲	۲/۰۳	ارائه خدمات بهداشتی و درمانی
-۹۲	-۱/۱۱	-۱/۰۱۸	/۰۰۰	-۲۰/۸۴۷	۱/۹۸	ایجاد فضاهای ورزشی و تفریحی
-۰۶	-/۲۹	-/۱۸۰	/۰۰۰	-۳/۰۸۰	۲/۸۲	برگزاری برنامه‌های فرهنگی و مذهبی قومیت‌ها
-۱/۴۱	-۱/۵۴	-۱/۴۷۴	/۰۰۰	-۴۳/۳۸۷	۱/۵۳	حفظ آثار و ابنیه تاریخی منطقه
-/۶۱	-/۸۳	-/۷۱۹	/۰۰۰	-۱۳/۰۸۷	۲/۲۸	ترکیب انواع قومیت‌ها
-۱/۳۲	-۱/۴۶	-۱/۳۸۸	/۰۰۰	-۳۹/۷۶۶	۱/۶۱	فرهنگ سازی در جهت کاهش میزان طلاق
-۱/۲۸	-۱/۴۴	-۱/۳۶۵	/۰۰۰	-۳۳/۴۳۶	۱/۶۴	سکونت شاد و سرزنده اهالی منطقه
-۱/۲۰	-۱/۳۷	-۱/۲۸۶	/۰۰۰	-۳۰/۹۲۶	۱/۷۱	روابط اجتماعی مطلوب شهروندان و خرده فرهنگ‌ها با هم
-۱/۲۵	-۱/۴۱	-۱/۳۳۳	/۰۰۰	-۳۲/۳۸۳	۱/۶۷	فراهم کردن فرصت‌های لازم برای گذران بهینه اوقات فراغت
-۱/۱۸	-۱/۳۳	-۱/۲۵۸	/۰۰۰	-۳۲/۴۱۳	۱/۷۴	ایجاد و برقراری عدالت جنسی بین شهروندان
-۱/۳۱	-۱/۴۵	-۱/۳۷۸	/۰۰۰	-۳۸/۱۰۳	۱/۶۲	ایجاد رضایت در شهروندان از زندگی شهری
-/۴۴	-/۶۷	-/۵۵۷	/۰۰۰	-۹/۴۳۸	۲/۴۴	اهمیت دادن به هویت و ویژگی‌های فرهنگی خاص منطقه و خرده فرهنگ و حفظ و تقویت ارزش‌های مثبت فرهنگی
-۱/۴۳	-۱/۵۷	-۱/۵۰۰	/۰۰۰	-۴۳/۱۱۷	۱/۵۰	ایجاد حس تعلق و دلبستگی در ساکنین منطقه
-۱/۰۴۶	-۱/۱۵۹	-۱/۱۰۲۷	/۰۰۰	-۳۸/۴۲۸	۱/۸۹۷	اجتماعی-فرهنگی و اوقات فراغت

همانطور که در جدول (۵) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت شاخص اجتماعی-فرهنگی و اوقات فراغت در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۸۹ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه‌ای زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد اقتصادی

با توجه به محاسبات انجام شده بر روی هر یک از مؤلفه‌ها (جدول ۶) مشخص گردید که همه مؤلفه‌ها مورد بررسی در بعد اقتصادی با احتمال ۹۵ درصد دارای سطح معنی داری کمتر از (۰/۰۵) بوده است. به عبارتی همه مؤلفه‌های اقتصادی دارای میانگین پایین‌تر از حد مینای ۳ می‌باشند. میزان اثر بخشی هر یک از این مؤلفه‌ها در مدیریت شهری اهواز در بعد مورد نظر را با مقایسه میانگین هر یک با حد مینا (۳) مورد سنجش قرار می‌دهیم که هر چقدر این مقدار میانگین بیشتر از حد مینا باشد اثر بخشی آن بیشتر است.

جدول ۶-آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد اقتصادی

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	مقدار آماره t	میانگین	سوالات
-۱/۶۱	-۱/۷۴	-۱/۶۷۷	/۰۰۰	-۵۲/۱۷۴	۱/۳۲	ایجاد فرصت های شغلی پایدار تولیدی، خدماتی و صنعتی برای قومیت‌ها و خرده فرهنگ‌ها
-۱/۵۹	-۱/۷۲	-۱/۶۵۴	/۰۰۰	-۵۱/۲۸۱	۱/۳۵	آماده ساختن خدمات و تسهیلات لازم برای پشتیبانی از فعالیت های مولد شهری
-۱/۶۳	-۱/۷۴	-۱/۶۸۷	/۰۰۰	-۶۱/۰۱۴	۱/۳۱	کمک به تأمین هزینه مسکن
-۱/۵۷	-۱/۶۹	-۱/۶۳۳	/۰۰۰	-۵۴/۲۵۱	۱/۳۷	کاهش فقر و کاهش اختلاف طبقاتی
-۱/۵۵	-۱/۶۸	-۱/۶۱۵	/۰۰۰	-۵۱/۰۷۷	۱/۳۹	فراهم کردن تسهیلات لازم در کمک به ازدواج جوانان
-۱/۵۵	-۱/۶۸	-۱/۶۱۵	/۰۰۰	-۴۷/۶۳۶	۱/۳۹	کمک به ارتقای مشاغل کم‌توان و شکست خورده
-۱/۵۸	-۱/۷۰	-۱/۶۴۱	/۰۰۰	-۵۲/۳۵۸	۱/۳۶	دریافت وام‌های کم بهره
-۱/۵۹۶	-۱/۶۹۶	-۱/۶۴۵۸	/۰۰۰	-۶۴/۸۴۹	۱/۳۵۴	اقتصادی

همانطور که در جدول (۶) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت شاخص اقتصادی در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۳۵ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه‌ای زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد کالبدی-فیزیکی

در این گروه از مؤلفه‌ها، همه مؤلفه‌ها دارای سطح معنای کمتر از (۰/۰۵) می‌باشند (جدول ۷). از طرفی مقایسه میانگین هر یک از آن‌ها از حد مبنا (۳) بیانگر آن است که بیشترین عملکرد را در میان دیگر مؤلفه‌ها آن‌هایی دارند. که مقدار میانگین‌شان بیشتر از حد مبناست که در اینجا تمامی مؤلفه‌ها دارای میانگین پایین‌تر از حد مبنا ۳ می‌باشند.

جدول ۷- آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد کالبدی-فیزیکی

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	میانگین آماره t	میانگین	سوالات
-۱/۹۷	-۱/۱۳	-۱/۰۴۹	/۰۰۰	-۲۶/۵۳۵	۱/۹۵	کیفیت زیرساخت‌های شهری منطقه
-۱/۸۶	-۱/۰۵	-۱/۹۵۳	/۰۰۰	-۱۹/۲۸۷	۲/۰۵	استفاده بهینه از زمین‌های شهری
-۱/۴۱	-۱/۵۶	-۱/۴۸۴	/۰۰۰	-۴۰/۸۸۰	۱/۵۲	جلوگیری از ادغام حاشیه منطقه با روستاهای اطراف و حفظ مرزهای شهری
-۱/۵۱	-۱/۶۴	-۱/۵۷۶	/۰۰۰	-۴۵/۸۳۰	۱/۴۲	جلوگیری از رشد نامتقارن و ناموزون
-۱/۴۸	-۱/۶۲	-۱/۵۴۹	/۰۰۰	-۴۴/۴۰۷	۱/۴۵	کمک به موفقیت پروژه‌های عمرانی
-۱/۶۷	-۱/۸۶	-۱/۷۶۶	/۰۰۰	-۱۶/۰۴۴	۲/۲۳	زیباسازی فضاهای شهری و تأمین روشنایی معابر
-۱/۷۴	-۱/۹۳	-۱/۸۳۳	/۰۰۰	-۱۷/۵۵۷	۲/۱۷	جدول‌گذاری و آسفالت معابر
-۱/۱۱۵	-۱/۲۳۱	-۱/۱۷۳۰	/۰۰۰	-۳۹/۸۶۳	۱/۸۲۷	کالبدی-فیزیکی

همانطور که در جدول (۷) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت شاخص کالبدی-فیزیکی در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۸۲ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه‌ای زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد سیاسی-مدیریتی

از میان مؤلفه‌های مورد بررسی، هر ۱۱ مؤلفه که سطح معناداری کمتر از (۰/۰۵) دارند و نقش و عملکرد آن‌ها در مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام پذیرفته گردید. مؤلفه‌های مشخص شده با داشتن سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ مورد پذیرش واقع شده‌اند. هر چه این رقم از حد مبنا (۳) بیشتر باشد، نشان‌دهنده عملکرد بهتر مدیریت شهری شهر کرمان

در تأمین فضاهای امن شهری برای شهروندان می‌باشد. (جدول ۸). بنابراین تمامی شاخص‌ها بجز شاخص ایجاد شرایط برای تبلیغات انتخاباتی دارای میانگین پایین‌تر از استاندارد (۳) می‌باشد به‌گونه‌ای که شاخص ایجاد شرایط برای تبلیغات انتخاباتی با میانگین ۳/۲۲، دارای بالاترین میانگین و شاخص کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها با میانگین ۱/۵۴ دارای پایین‌ترین میانگین می‌باشد.

جدول ۸-آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در سیاسی- مدیریتی

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	مقدار آماره t	میانگین	سوالات
-۱/۱۶	-۱/۳۲	-۱/۲۳۷	/۰۰۰	-۳۰/۷۸۶	۱/۷۶	امکان حضور و مشارکت شهروندان از تمامی اقشار و قومیت‌ها در مشارکت‌های اجتماعی و تصمیم منطقه
-۱/۰۱	-۱/۱۹	-۱/۰۹۹	/۰۰۰	-۲۴/۳۲۳	۱/۹۰	ارائه خدمات اداری مناسب به همه شهروندان
-۱/۱۹	-۱/۳۵	-۱/۲۷۱	/۰۰۰	-۳۱/۶۰۲	۱/۷۳	آگاهی شهروندان منطقه از تصمیمات مربوط به اداره شهر
/۳۵	/۰۹	/۲۲۱	/۰۰۰	۳/۲۵۰	۳/۲۲	ایجاد شرایط برای تبلیغات گسترده نامزدهای انتخاباتی در راستای آگاهی دادن به مردم در انتخابات
-۱/۲۷	-۱/۴۳	-۱/۳۵۲	/۰۰۰	-۳۲/۹۴۴	۱/۶۵	صدور مجوز راهپیمایی‌ها و تجمعات
-۱/۲۸	-۱/۴۳	-۱/۳۵۷	/۰۰۰	-۳۶/۰۶۷	۱/۶۴	پاسخگو بودن در برابر شهروندان
-۱/۱۵	-۱/۳۱	-۱/۲۳۲	/۰۰۰	-۳۰/۴۶۹	۱/۷۷	قانونمندی به تمامی قوانین و مقررات جامعه
-۱/۰۷	-۱/۲۵	-۱/۱۶۲	/۰۰۰	-۲۵/۳۲۵	۱/۸۴	ایجاد دموکراسی و برابری اجتماعی بین تمامی اقشار
-۱/۶۹	-۱/۹۱	-۱/۷۹۹	/۰۰۰	-۱۴/۵۵۸	۲/۲۰	گرایش به وفاداری ملی و وفاداری قومی در بین خرده فرهنگ‌ها و شهروندان
-۱/۳۴	-۱/۴۸	-۱/۴۰۹	/۰۰۰	-۴۰/۸۶۵	۱/۵۹	حمایت از شهروندان منطقه در تمامی زمینه‌ها
-۱/۳۹	-۱/۵۲	-۱/۴۵۸	/۰۰۰	-۴۴/۳۰۷	۱/۵۴	کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها و خدمات
-۱/۰۴۸	-۱/۱۶۲	-۱/۱۰۴۹	/۰۰۰	-۳۸/۲۴۵	۱/۸۹۵	سیاسی و مدیریتی

همانطور که در جدول (۸) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت شاخص سیاسی و مدیریتی در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۸۹ اختلاف معناداری وجود دارد به‌گونه‌ای زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد زیست‌محیطی

در شاخص زیست‌محیطی که عدد استاندارد ۳ بود، در سؤال مربوط به تأمین آب آشامیدنی سالم برای شهروندان منطقه در تمامی محله‌ها میانگین ۱/۹۴ شد که پایینتر از حد استاندارد بود. در سؤال مربوط به حمایت از سازمانها و گروه‌های فعال محیط زیست میانگین ۱/۸۰ شد که باز پایین‌تر از حد استاندارد شد. در سؤال مربوط به کاهش اثرات زیست‌محیطی ریزگردها میانگین ۱/۶۴ شد که پایین‌تر از حد استاندارد شد. در سؤال مربوط به ممانعت از تخریب پارک‌ها و فضای سبز میانگین ۱/۸۴ شد که پایین‌تر از حد استاندارد شد. در سؤال مربوط به جمع‌آوری به موقع ضایعات صنعتی و شهری خطرآفرین برای محیط‌زیست میانگین ۱/۸۰ شد که پایین‌تر از حد استاندارد شد. در سؤال مربوط به بهداشت سطل‌های زباله در سطح معیار میانگین ۱/۹۹ شد که پایین‌تر از حد استاندارد شد و در سؤال مربوط به جمع‌آوری فاضلاب و دفع مناسب آن میانگین ۱/۸۱ شد که باز پایین‌تر از حد استاندارد شد (جدول ۹). بنابراین تمامی شاخص‌ها دارای میانگین پایین‌تر از استاندارد (۳) می‌باشد و تمامی شاخص‌ها دارای اختلاف معناداری (۰/۰۰۰) می‌باشند به‌گونه‌ای که شاخص بهداشت سطح‌های زباله در معیار با میانگین ۱/۹۹، دارای بالاترین میانگین و شاخص اثرات زیست‌محیطی ریزگردها با میانگین ۱/۶۴ دارای پایین‌ترین میانگین می‌باشد.

جدول ۹-آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در بعد زیست‌محیطی

سوالیات	میانگین	مقدار آماره t	Sig	اختلاف از میانگین	حد پایین	حد بالا
تأمین آب آشامیدنی سالم برای شهروندان منطقه در تمامی محله ها	۱/۹۴	-۲۲/۸۳۲	/۰۰۰	-۱/۰۶۲	-۱/۱۵	-۱/۹۷
حمایت از سازمان ها و گروه های فعال محیط زیست	۱/۸۰	-۲۷/۷۷۷	/۰۰۰	-۱/۱۹۵	-۱/۲۸	-۱/۱۱
کاهش اثرات زیست محیطی ریزگردها	۱/۶۴	-۳۶/۵۰۸	/۰۰۰	-۱/۳۶۲	-۱/۴۴	-۱/۲۹
ممانعت از تخریب پارک ها و فضای سبز	۱/۸۴	-۲۴/۹۲۰	/۰۰۰	-۱/۱۵۶	-۱/۲۵	-۱/۰۷
جمع آوری به موقع ضایعات صنعتی شهری و خطر آفرین برای محیط زیست	۱/۸۰	-۲۷/۳۵۰	/۰۰۰	-۱/۱۹۸	-۱/۲۸	-۱/۱۱
بهداشت سطوح های زباله در سطح معابر	۱/۹۹	-۲۰/۲۸۱	/۰۰۰	-۱/۰۱۳	-۱/۱۱	-۱/۹۱
جمع آوری فاضلاب و دفع مناسب آن	۱/۸۱	-۲۶/۳۴۵	/۰۰۰	-۱/۱۹۳	-۱/۲۸	-۱/۱۰
زیست محیطی	۱/۸۳۱	-۳۵/۰۸۸	/۰۰۰	-۱/۱۶۸۵	-۱/۲۳۴	-۱/۱۰۳

همانطور که در جدول (۹) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش وضعیت شاخص زیست محیطی در پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت ها نشان می دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۸۳ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه ای زیر حد استاندارد (۳) می باشد بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در ابعاد پایداری اجتماعی

جدول ۱۰- آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش وضعیت مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام از دیدگاه شهروندان در ابعاد پایداری اجتماعی

حد بالا	حد پایین	اختلاف از میانگین	Sig	مقدار آماره t	میانگین	شاخص کل
-۱/۱۴۰	-۱/۲۴۰	-۱/۱۸۹۷	/۰۰۰	-۴۶/۶۰۷	۱/۸۱۰	شاخص کل

همانطور که در جدول (۱۰) نشان داده شده است نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش وضعیت پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت ها نشان می دهد که بین میانگین به دست آمده ۱/۸۱ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه ای که کمتر از حد استاندارد (۳) می باشد. بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد.

آزمون رگرسیون گام به گام جهت سنجش میزان تأثیر شاخص های مؤثر بر مدیریت شهری اهواز در مواجهه با اقوام و خرده فرهنگ ها از دیدگاه شهروندان

تفسیر نتایج رگرسیون در SPSS توسط جدولی که به نام Model Summary معروف است (جدول ۱۱)، صورت می گیرد که ویژگی و آماره های مربوط به برازش مدل رگرسیونی را نشان می دهد. ضریب تعیین نشانگر درصدی از تغییرات متغیر وابسته است که توسط مدل رگرسیونی قابل تخمین است. هر چه ضریب تعیین بزرگ تر و به یک نزدیک تر باشد، مدل رگرسیونی مناسب تر است. در مرحله اول شاخص اجتماعی- فرهنگی وارد شد که ضریب تعیین آن ۰/۹۱۸ بود که ضریب تعیین تعدیل شده آن به ۰/۸۴۳ رسید؛ در مرحله دوم شاخص اوقات فراغت وارد مدل شد و ضریب تعیین آن ۰/۹۶۱ به دست آمد و ضریب تعیین تعدیل شده آن به ۰/۹۲۴ رسید؛ در مرحله سوم ضریب تعیین شاخص زیست محیطی اضافه شد و ضریب تعیین آن ۰/۹۷۵ محاسبه گردید و ضریب تعیین تعدیل شده به ۰/۹۵۱ رسید؛ در مرحله چهارم شاخص کالبدی- فیزیکی وارد مدل گردید و ضریب تعیین آن ۰/۹۸۳ به دست آمد و ضریب تعیین تعدیل شده آن به ۰/۹۶۶ رسید. در مرحله پنجم که شاخص امنیت اجتماعی اضافه شد و بهترین شاخص برای مدل رگرسیونی است چون بین شاخص ها این شاخص به عدد ۱ نزدیک تر است و ضریب تعیین آن ۰/۹۹۴ و ضریب تعیین تعدیل شده آن ۰/۹۸۹ محاسبه شده است و در مرحله ششم شاخص اقتصادی وارد مدل گردید و ضریب تعیین آن ۱/۰۰۰ و ضریب تعیین تعدیل شده آن نیز همان ۱/۰۰۰ محاسبه گردید.

جدول ۱۱-آزمون رگرسیون گام به گام جهت ارائه ویژگی و آماره‌ها مربوط به برازش مدل رگرسیونی

مدل	ضریب همبستگی (R) چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده
اجتماعی - فرهنگی و اوقات فراغت	^a /۹۱۸.	/۸۴۳.	/۸۴۳.
زیست-محیطی	^b /۹۶۱	/۹۲۴.	/۹۲۴
کالبدی-فیزیکی	^c /۹۷۵.	/۹۵۱.	/۹۵۰.
امنیت اجتماعی	^d /۹۸۳.	/۹۶۶.	/۹۶۶
اقتصادی	^e /۹۹۴.	/۹۸۹	/۹۸۸.
سیاسی-مدیریتی	^f /۱۰۰۰	/۱۰۰۰	/۱۰۰۰

در جدول (۱۲)، مقدار Sig بزرگتر از ۰/۰۵ است و این امر می‌تواند، فرض صفر بودن مقدار ثابت را تقویت کند. از طرفی دیگر هرچه بتا شاخصی بیشتر باشد آن شاخص تأثیر بیشتری دارد که در جدول (۱۳) مشاهده می‌شود به گونه‌ای که شاخص امنیت اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۴۷ دارای بیشترین تأثیر و در رتبه اول، شاخص محیط‌زیست با بتای ۰/۲۱۷ در رتبه دوم، شاخص کالبدی-فیزیکی با بتای ۰/۱۹۲ در رتبه سوم، شاخص سیاسی-مدیریتی با بتای ۰/۱۸۹ در رتبه چهارم، شاخص اجتماعی، فرهنگی و اوقات فراغت با بتای ۰/۱۸۷ در رتبه پنجم و نهایتاً شاخص اقتصادی با ضریب بتای ۰/۱۶۶ درای کمترین ضریب تأثیر و در رتبه آخر قرار دارد.

جدول ۱۲-ضریب تأثیر شاخص‌های مؤثر بر پایداری اجتماعی شهر اهواز با تأکید بر قومیت‌ها در مدل رگرسیون

سطح معنی داری	مقدار T	ضرایب رگرسیونی استاندارد (β)	خطای استاندارد ضرایب رگرسیونی (B)	مدل
/۰۰۰	۷/۳۰۰	/۹۱۸	/۰۳۶	وابسته
				اجتماعی، فرهنگی، اوقات فراغت
/۰۰۰	۷/۸۱۲	/۶۰۳	/۰۲۵	وابسته
				اجتماعی، فرهنگی، اوقات فراغت
				زیست، محیطی
/۰۰۰	۶/۷۳۹	/۲۸۳	/۰۲۱	وابسته
				اجتماعی، فرهنگی، اوقات فراغت
				زیست، محیطی
				کالبدی، فیزیکی
/۰۰۰	۷/۶۹۸	/۳۰۶	/۰۱۷	وابسته
				اجتماعی، فرهنگی، اوقات فراغت
				زیست، محیطی

	کالبدی. فیزیکی	.۲۲۱	.۰۱۴	.۲۵۵	۱۵/۴۳۳	/۰۰۰
	امنیت. اجتماعی	.۱۳۶	.۰۱۰	.۲۰۱	۱۳/۳۳۲	/۰۰۰
۵	وابسته	.۰۴۳	.۰۱۰		۴/۱۰۰	/۰۰۰
	اجتماعی. فرهنگی. اوقات. فراغت	.۲۴۳	.۰۱۰	.۲۷۴	۲۴/۵۹۸	/۰۰۰
	زیست. محیطی	.۲۰۱	.۰۰۷	.۲۶۲	۲۹/۲۳۳	/۰۰۰
	کالبدی. فیزیکی	.۱۹۱	.۰۰۸	.۲۲۰	۲۲/۵۹۸	/۰۰۰
	امنیت. اجتماعی	.۱۶۹	.۰۰۶	.۲۵۱	۲۷/۹۴۳	/۰۰۰
	اقتصادی	.۱۷۹	.۰۰۷	.۱۷۸	۲۷/۱۶۸	/۰۰۰
	وابسته	۱۶E-۹/۹۹۲-	/۰۰۰		/۰۰۰	/۰۰۰
۶	اجتماعی. فرهنگی. اوقات. فراغت	.۱۶۷	/۰۰۰	.۱۸۷	۵۹۶۱۷۸۸۸/۶۳۹	/۰۰۰
	زیست. محیطی	.۱۶۷	/۰۰۰	.۲۱۷	۸۹۷۰۹۹۵۸/۹۵۰	/۰۰۰
	کالبدی. فیزیکی	.۱۶۷	/۰۰۰	.۱۹۲	۷۴۴۴۷۳۱۶/۳۱۹	/۰۰۰
	امنیت. اجتماعی	.۱۶۷	/۰۰۰	.۲۴۷	۱۰۴۷۰۵۵۳۴/۶۲۳	/۰۰۰
	اقتصادی	.۱۶۷	/۰۰۰	.۱۶۶	۹۶۱۴۴۷۵۹/۴۱۲	/۰۰۰
	سیاسی. مدیریتی	.۱۶۷	/۰۰۰	.۱۸۹	۷۴۰۵۵۱۸۳/۸۳۲	/۰۰۰

در این بخش با استفاده از روش‌های آمار استنباطی به تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده پرداخته می‌شود تا در نهایت از نتایج حاصل شده جهت آزمون و استنتاج فرضیات تحقیق بهره‌گیری شود. در این تحقیق از روش معادلات ساختاری^۱ (SEM) استفاده شده است.

در علوم انسانی، متغیرهای مشاهده‌شده اغلب از طریق سؤالات پرسشنامه قابل محاسبه هستند. حال ارزیابی ارتباطات بین این متغیرهای مشاهده‌شده و متغیرهای پنهان، و الگوی این ارتباطات با تحلیل معادلات ساختاری میسر است. به عبارت دیگر مدل‌یابی ساختاری تکنیک آماری قدرتمندی است که مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری را با یک آزمون آماری همزمان ترکیب می‌کند. از طریق این فنون پژوهشگران می‌توانند ساختارهای فرضی (مدل‌ها) را رد یا انطباق آن‌ها را با داده‌ها تأیید کنند.

در بخش‌های آتی با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی^۲ (CFA) به بررسی عوامل تحقیق پرداخته می‌شود. در تحلیل عاملی تأییدی درجه‌ی برازش مدل، کفایت بارهای عاملی، باقیمانده‌های استاندارد شده و واریانس‌های تبیین‌شده برای متغیرهای مشاهده‌شده تعیین می‌شود.

ارزیابی مدل اندازه‌گیری تحقیق با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی

قبل از برازش مدل ساختاری آن، لازم است بررسی شود آیا ۵۲ متغیر مشاهده‌شده (شامل گویه‌های پرسشنامه) ابعاد پنهان (عوامل) را منعکس می‌کنند؟ برازش کلی مدل اندازه‌گیری توسط تحلیل عاملی تأییدی (CFA) تعیین می‌شود. به دست آوردن برازش ضعیف در این مرحله نشان می‌دهد که لازم است مدل اندازه‌گیری پالایش شود و مانع از بررسی مدل ساختاری با متغیر پنهان گردد (صادقپور و مرادی، ۱۳۸۹: ۲۴۲). در این مرحله از تحلیل، CFA انجام می‌شود تا درجه‌ی برازش مدل، کفایت بارهای عاملی، باقیمانده‌های استاندارد شده و واریانس‌های تبیین‌شده برای متغیرهای مشاهده‌شده تعیین شوند.

1. Structural Equation Models

2. Confirmative Factor Analysis

جدول ۱۳- مدل اندازه‌گیری را برای این تحقیق نشان می‌دهد. در این مدل متغیرهای آشکار و پنهان با اسامی خود مشخص شده‌اند و هم چنین متغیرهای e_1 تا e_{52} عبارات خطا می‌باشند.

پس از برازش مدل مشخص شد که برای تمامی متغیرها $t > 1/96$ بود، اما ضریب برخی از گویه‌ها کوچک‌تر از $0/4$ بود که نشان می‌دهد این گویه‌ها از قدرت کافی برای تبیین متغیرهای پنهان خود برخوردار نیستند، این گویه‌ها در جدول بعدی به صورت رنگی مشخص شده‌اند. نتایج بارهای عاملی مدل اولیه اجرا شده در جدول زیر ارائه شده است:

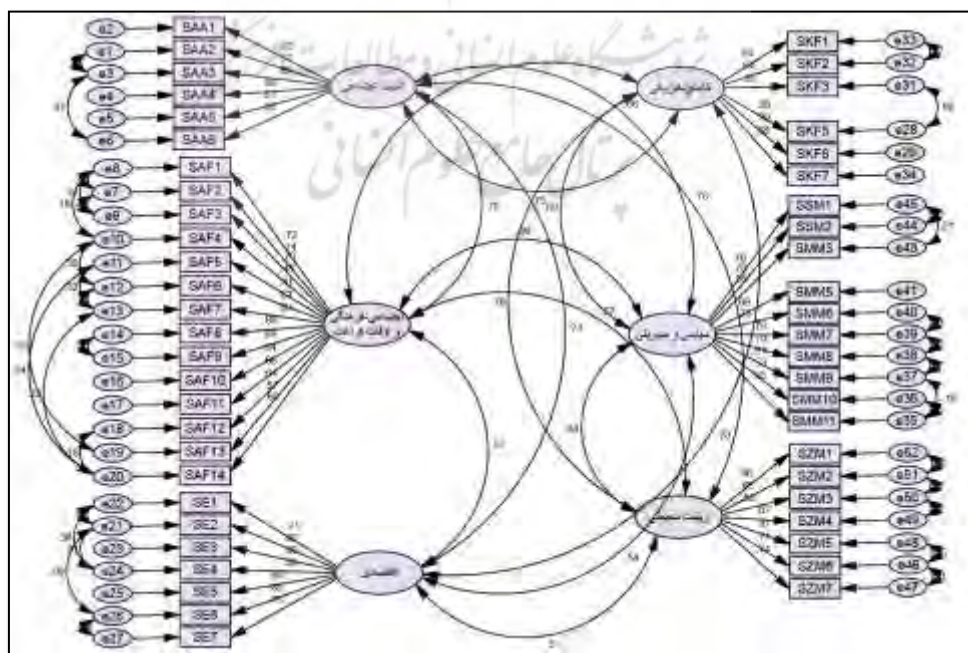
جدول ۱۳- نتایج بررسی اولیه مدل اندازه‌گیری تحقیق

عامل	گویه	ضریب استاندارد شده	ضریب غیر استاندارد	انحراف معیار	t-value	p-value
	SAA1	۰.۹۰۹	۱			
امنیت اجتماعی	SAA2	۰.۸۲۸	۰.۸۷۵	۰.۰۳۹	۲۲.۴۱۷	***
	SAA3	۰.۶۹۲	۰.۶۹	۰.۰۴۳	۱۶.۱۷۱	***
	SAA4	۰.۸۵	۱.۱۳۳	۰.۰۴۷	۲۳.۹۵۴	***
	SAA5	۰.۶۰۱	۰.۸۲۸	۰.۰۶۲	۱۳.۲۸	***
	SAA6	۰.۶۲۹	۰.۶۲۲	۰.۰۴۵	۱۳.۹۴۹	***
اجتماعی-فرهنگی	SAF01	۰.۷۷	۱			
	SAF02	۰.۷۸۹	۱.۰۵۲	۰.۰۶۲	۱۶.۸۶۳	***
	SAF03	۰.۷۵۶	۱.۱۳۳	۰.۰۷۱	۱۵.۹۱۱	***
	SAF04	۰.۴۸۱	۰.۸۵۴	۰.۰۹	۹.۴۸۴	***
	SAF05	۰.۴۱۲	۰.۴۲۶	۰.۰۵۴	۷.۸۹۲	***
	SAF06	۰.۶۱۳	۱.۰۳۴	۰.۰۸۳	۱۲.۳۳۷	***
	SAF07	۰.۴۷۶	۰.۵۰۶	۰.۰۵۵	۹.۲۱۲	***
	SAF08	۰.۶۷۱	۰.۸۳۲	۰.۰۶۲	۱۳.۳۹۷	***
	SAF09	۰.۶۷۴	۰.۸۵۲	۰.۰۶۳	۱۳.۴۷۵	***
	SAF10	۰.۶۲	۰.۷۷۶	۰.۰۶۳	۱۲.۳۱۶	***
	SAF11	۰.۶۳۸	۰.۷۵۲	۰.۰۵۹	۱۲.۶۷۳	***
	SAF12	۰.۶۳	۰.۶۹۳	۰.۰۵۵	۱۲.۵۴	***
	SAF13	۰.۵۷۱	۱.۰۲۶	۰.۰۹	۱۱.۳۹۲	***
	SAF14	۰.۵۸۶	۰.۶۲	۰.۰۵۴	۱۱.۵۰۵	***
اقتصادی	SE1	۰.۷۱۵	۱			
	SE2	۰.۶۷۱	۰.۹۴۲	۰.۰۷۲	۱۳.۰۸۱	***
	SE3	۰.۷۹۱	۰.۹۵۲	۰.۰۶۵	۱۴.۵۶۸	***
	SE4	۰.۸۳	۱.۰۸۷	۰.۰۷۲	۱۵.۰۸۴	***
	SE5	۰.۸۰۲	۱.۱۰۳	۰.۰۷۴	۱۴.۹۱۳	***
	SE6	۰.۸۲۲	۱.۲۱۲	۰.۰۸	۱۵.۱۲۶	***
	SE7	۰.۷۹	۱.۰۷۷	۰.۰۷۳	۱۴.۷۵۵	***
	SKF1	۰.۷۱۲	۰.۷۰۸	۰.۰۴۸	۱۴.۶۳۷	***
	SKF2	۰.۶۹۹	۰.۸۶۹	۰.۰۶۱	۱۴.۲۸۲	***
	SKF3	۰.۴۵۵	۰.۴۱۵	۰.۰۵۱	۸.۱۰۶	***
کالبدی-فیزیکی	SKF4	۰.۳۸۲	۰.۳۳	۰.۰۴۹	۶.۶۶۹	***
	SKF5	۰.۴۸۲	۰.۴۲۳	۰.۰۵	۸.۵۳۵	***
سیاسی و مدیریتی	SKF6	۰.۸۳۴	۱			
	SKF7	۰.۸۲	۰.۹۷۸	۰.۰۵	۱۹.۶۴۲	***
	SMM01	۰.۷۱۲	۱			

***	۱۵.۰۳۷	۰.۰۸۳	۱.۲۴۴	۰.۷۸۸	SMM۰۲	
***	۱۰.۴۱	۰.۰۷۴	۰.۷۷	۰.۵۴۷	SMM۰۳	
***	۵.۰۲۴	۰.۱۲۴	۰.۶۲۱	۰.۲۶۹	SMM۰۴	
***	۱۲.۸۴۶	۰.۰۷۶	۰.۹۸۱	۰.۶۸۴	SMM۰۵	
***	۱۴.۴۶۶	۰.۰۷۱	۱.۰۳۳	۰.۷۸۶	SMM۰۶	
***	۱۴.۹۰۹	۰.۰۷۷	۱.۱۵۴	۰.۸۱۶	SMM۰۷	
***	۱۳.۲۹۱	۰.۰۸۷	۱.۱۵۴	۰.۷۳۲	SMM۰۸	
***	۱۱.۳۴۱	۰.۱۰۳	۱.۱۶۸	۰.۶۰۸	SMM۰۹	
***	۱۰.۱۱۲	۰.۰۶۴	۰.۶۵۱	۰.۵۴	SMM۱۰	
***	۹.۶۸۹	۰.۰۶۱	۰.۵۹۵	۰.۵۱۷	SMM۱۱	
***	۱۳.۰۰۵	۰.۰۶۷	۰.۸۶۹	۰.۶۶۲	SZM۱	
***	۱۳.۲۰۳	۰.۰۶۲	۰.۸۱۸	۰.۶۷۴	SZM۲	
***	۱۱.۳۰۸	۰.۰۵۴	۰.۶۱۶	۰.۵۸۵	SZM۳	
***	۱۳.۳۱۱	۰.۰۶۶	۰.۸۸۴	۰.۶۷۵	SZM۴	زیست محیطی
***	۱۴.۰۵۳	۰.۰۶۱	۰.۸۶۱	۰.۶۹۸	SZM۵	
***	۱۶.۲۸۹	۰.۰۶۷	۱.۰۸۸	۰.۷۷۲	SZM۶	
			۱	۰.۷۸	SZM۷	

گویه SKF4 از متغیر کالبدی- فیزیکی و گویه SMM4 از متغیر سیاسی و مدیریتی، ضریب استاندارد شده کمتر از ۰/۴ داشته و لذا این گویه‌ها از مدل حذف شدند و مدل مجدداً اجرا شد. مدل اصلاح شده مربوط به این مورد در شکل (۴) به نمایش در آمده است. این شکل در صفحه بعد به نمایش در آمده است. به منظور بهبود مدل، برخی از کوواریانس بین خطای گویه‌ها با پیشنهاد نرم افزار آزادسازی شدند و شاخص‌های برازش بهبود پیدا کردند.

در شکل (۴) اعداد نمایش یافته ضرایب استاندارد هستند. ضرایب استاندارد همان ضرایب معمولی مدل هستند که به بازه ۱- تا ۱ انتقال یافته‌اند. اینک در جدول ۲-۴ برای مدل (شکل ۴) ضرایب برآورد شده مدل به همراه مقادیر t و سایر شاخص‌های آماری آن‌ها ارائه شده است.

شکل ۴- مدل اندازه‌گیری پس از اصلاحات به همراه ضرایب استاندارد شده

همانطور که در شکل شماره (۴)، مشاهده می شود در بین شاخص های امنیت اجتماعی سوال اول با ضریب استاندارد ۰/۹۱۶ درای بیشترین ضریب و تأثیر سوال ششم با ۰/۵۹۸ دارای کمترین ضریب و تأثیر؛ در بین شاخص های اجتماعی- فرهنگی، سوال اول با ضریب ۰/۷۳۶ دارای بیشترین تأثیر و سوال ۵ با ضریب ۰/۴۱۴ دارای کمترین تأثیر، از بین شاخص های اقتصادی، سوال چهارم با ضریب ۰/۸۷۷ دارای بیشترین تأثیر و سوال دوم با ضریب ۰/۶۶۷ دارای کمترین ضریب تأثیر؛ در بین شاخص های کالبدی-فیزیکی، سوال ششم با ۰/۸۹۷ دارای بیشترین ضریب تأثیر و سوال سوم با ضریب ۰/۳۵۴ دارای کمترین تأثیر؛ در بین شاخص های سیاسی و مدیریتی، سوال هفتم با ضریب تأثیر ۰/۷۷۷ دارای بیشترین تأثیر و سوال ۱۱ با ۰/۵۲۸ دارای کمترین ضریب تأثیر؛ از بین شاخص های زیست محیطی، سوال ۷ با ضریب استاندارد ۰/۷۳۷ دارای بیشترین ضریب تأثیر و سوال سه با ضریب استاندارد ۰/۵۷۶ دارای کمترین ضریب تأثیر می باشد. جدول شماره ۱۴ گویای این مهم می باشد.

جدول ۱۴- نتایج مدل اندازه گیری تحقیق

عامل	گویه	ضریب استاندارد شده	ضریب غیر استاندارد	انحراف معیار	t-value	p-value
امنیت اجتماعی	SAA _۱	۰.۹۱۶	۱			
	SAA _۲	۰.۸۱۲	۰.۸۵۱	۰.۰۳۹	۲۱.۸۵۴	***
	SAA _۳	۰.۶۵۱	۰.۶۴	۰.۰۴۳	۱۴.۹۴	***
	SAA _۴	۰.۸۶۲	۱.۱۳۹	۰.۰۴۷	۲۴.۴۵۷	***
	SAA _۵	۰.۶۱۲	۰.۸۳۵	۰.۰۶۲	۱۳.۵۳۷	***
	SAA _۶	۰.۵۹۸	۰.۵۸۷	۰.۰۴۵	۱۳.۱۱۶	***
اجتماعی- فرهنگی	SAF _{۰۱}	۰.۷۲	۱			
	SAF _{۰۲}	۰.۷۳۶	۱.۰۵۴	۰.۰۵۵	۱۹.۰۵۹	***
	SAF _{۰۳}	۰.۷۰۳	۱.۱۲۲	۰.۰۶۹	۱۶.۱۹۵	***
	SAF _{۰۴}	۰.۴۴۷	۰.۸۳۷	۰.۰۹۳	۸.۹۸۱	***
	SAF _{۰۵}	۰.۴۱۴	۰.۴۶	۰.۰۶۱	۷.۵۶۶	***
	SAF _{۰۶}	۰.۶۱۳	۱.۰۹۹	۰.۰۹۵	۱۱.۶۰۳	***
	SAF _{۰۷}	۰.۴۹۹	۰.۵۶۶	۰.۰۶۲	۹.۱۲۵	***
	SAF _{۰۸}	۰.۶۸۴	۰.۹۱۲	۰.۰۷۳	۱۲.۴۳۱	***
	SAF _{۰۹}	۰.۶۹۳	۰.۹۴۳	۰.۰۷۵	۱۲.۶۳۸	***
	SAF _{۱۰}	۰.۶۳۷	۰.۸۵۷	۰.۰۷۳	۱۱.۶۸۵	***
	SAF _{۱۱}	۰.۶۵۷	۰.۸۳۳	۰.۰۶۹	۱۲.۰۴۵	***
	SAF _{۱۲}	۰.۶۴۲	۰.۷۵۹	۰.۰۶۴	۱۱.۷۹۱	***
	SAF _{۱۳}	۰.۵۶۶	۱.۰۹۱	۰.۱۰۲	۱۰.۷۳۵	***
	SAF _{۱۴}	۰.۶۰۱	۰.۶۸	۰.۰۶۲	۱۰.۹۸۴	***
اقتصادی	SE _۱	۰.۷۰۵	۱			
	SE _۲	۰.۶۶۷	۰.۹۴۵	۰.۰۴۶	۲۰.۷۵۲	***
	SE _۳	۰.۸۰۳	۰.۹۸	۰.۰۶۸	۱۴.۳۳۵	***
	SE _۴	۰.۸۷۷	۱.۱۶۵	۰.۰۸۴	۱۳.۹۲۲	***
	SE _۵	۰.۷۹۹	۱.۱۱۴	۰.۰۷۸	۱۴.۳۵	***
	SE _۶	۰.۸۰۰	۱.۱۹۵	۰.۰۸۴	۱۴.۲۷۱	***
	SE _۷	۰.۷۵۴	۱.۰۴۳	۰.۰۷۶	۱۳.۷۴	***
کالبدی- فیزیکی	SKF _۱	۰.۶۶	۰.۶۰۹	۰.۰۴۲	۱۴.۳۸۲	***
	SKF _۲	۰.۶۴۴	۰.۷۴۳	۰.۰۵۳	۱۳.۹۲۳	***
	SKF _۳	۰.۳۵۴	۰.۳	۰.۰۴۴	۶.۷۹۳	***

***	۷.۳۳۸	۰.۰۴۲	۰.۳۱۱	۰.۳۸۲	SKF۵	
			۱	۰.۸۹۷	SKF۶	
***	۲۴.۶۹۵	۰.۰۴	۰.۹۷۸	۰.۸۸۲	SKF۷	
			۱	۰.۷	SMM۰.۱	
***	۱۶.۸۶۳	۰.۰۷۴	۱.۲۵۱	۰.۷۷۶	SMM۰.۲	
***	۱۱.۳۸۶	۰.۰۷	۰.۷۹۴	۰.۵۵۴	SMM۰.۳	
***	۱۲.۵۴۱	۰.۰۸۱	۱.۰۱	۰.۶۹۱	SMM۰.۵	
***	۱۳.۴۰۵	۰.۰۷۵	۱.۰۰۱	۰.۷۴۷	SMM۰.۶	سیاسی و مدیریتی
***	۱۳.۷۷۹	۰.۰۸۱	۱.۱۱۴	۰.۷۷۷	SMM۰.۷	
***	۱۲.۴۷	۰.۰۹۲	۱.۱۴۱	۰.۷	SMM۰.۸	
***	۱۰.۹۶۸	۰.۱۰۸	۱.۱۸۶	۰.۶۰۷	SMM۰.۹	
***	۹.۷۳	۰.۰۶۷	۰.۶۵۴	۰.۵۳۳	SMM۱۰	
***	۹.۶۲۳	۰.۰۶۴	۰.۶۱۲	۰.۵۲۸	SMM۱۱	
***	۱۲.۳۸۹	۰.۰۷۴	۰.۹۲	۰.۶۶۲	SZM۱	
***	۱۲.۲۱	۰.۰۶۹	۰.۸۴۵	۰.۶۵۸	SZM۲	
***	۱۰.۶۲	۰.۰۶	۰.۶۳۹	۰.۵۷۶	SZM۳	
***	۱۲.۵۲	۰.۰۷۴	۰.۹۳۱	۰.۶۷۳	SZM۴	زیست محیطی
***	۱۲.۶۹۵	۰.۰۶۹	۰.۸۷۶	۰.۶۷۳	SZM۵	
***	۱۷.۴۵۳	۰.۰۶۱	۱.۰۵۹	۰.۷۱۴	SZM۶	
			۱	۰.۷۳۷	SZM۷	

همان‌طور که از این جدول (جدول ۱۴) می‌توان دید به ازای تمامی متغیرها $t > 1/96$ است، بنابراین تمامی ضرایب این متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار هستند یعنی تمامی متغیرها درای سطح معنی‌داری می‌باشد. حال در جدول بعد (جدول ۱۵)، شاخص‌های برازش^۱ مدل اندازه‌گیری به نمایش در می‌آیند. اگر مقادیر شاخص‌های برازش در محدوده‌ی مطلوب قرار گیرند نشان‌دهنده‌ی مناسب بودن مدل برای داده‌های گردآوری شده هستند.

جدول ۱۵- شاخص‌های برازش برای مدل اندازه‌گیری تحقیق

مقدار مطلوب	مقدار شاخص	نماد	شاخص
بیشتر از ۰/۹۰	۰/۸۵	CFI	شاخص برازش مقایسه‌ای
بیشتر از ۰/۹۰	۰/۸۴	TLI	ضریب توکر- لویس
کمتر از ۰/۰۸	۰,۰۶۷	RMR	
کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۶۷	RMSEA	ریشه ی میانگین مربعات خطای تقریب
کمتر از ۳	۲/۷۰۱	χ^2/df	نسبت کی دو به درجه آزادی

همان‌طور که در جدول شماره (۱۵) مشاهده می‌شود مدل تحقیق در تمامی شاخص‌ها از جمله شاخص برازش مقایسه با مقدار ۰/۸۵ کمتر از حد مطلوب، ضریب توکر-لویس با مقدار ۰/۸۴ کمتر از حد مطلوب، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب با مقدار ۰/۰۶۷ کمتر از حد مطلوب و نسبت کی دو با مقدار ۲/۷۰۱ کمتر از حد مطلوب می‌باشد.

نتیجه‌گیری

از زمان‌های دور تا عصر حاضر مباحث فراوانی پیرامون مدیریت صحیح شهری در جهت دستیابی به رشد پایدار شهر و ماهیت و چگونگی نیل به آن که تأمین‌کننده عدالت اجتماعی برای تمامی سطوح جامعه و تضمین‌کننده توانایی نسل‌های

^۱. Fit Indices

آینده برای برآورده ساختن نیازهای خود می‌باشد، مطرح شده است. قدر مسلم همیشه نقش موانعی که در این راه می‌توانند مشکل آفرین باشند نیز در سیر برنامه‌ریزی‌های شهری می‌باید در نظر گرفته شود. از همان ابتدا به دلیل آنکه شهرها به عنوان مراکز عمده انباشت جمعیت که برخی از آن‌ها مهاجرین سایر شهرها و روستاهای اطراف با فرهنگ‌ها و آداب و سنن خاص خود بودند و تاثیر فزاینده‌ای بر روی محیط‌زیست داشتند، باعث شد تا مفهوم پایداری اجتماعی به حوزه برنامه‌ریزی شهری نیز راه پیدا کرده و پارادایم‌های توسعه پایدار شهری و شهر پایدار را به وجود آورد. این مفاهیم به سرعت مورد توجه برنامه ریزان و سیاستگذاران شهری قرار گرفت و تلاش برای دستیابی به پایداری شهری در دستور کار سازمانها و نهادها قرار گرفت. از این رو هدف پژوهش حاضر، بررسی چالش‌های مدیریت شهری اهواز در مواجهه با خرده فرهنگ‌ها برای رسیدن به پایداری اجتماعی می‌باشد. در تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آزمون‌های آماری تی تک نمونه‌ای، رگرسیون گام به گام و تحلیل مسیر استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه‌ای برای سنجش وضعیت پایداری شهری اهواز با تأکید بر قومیت‌ها نشان می‌دهد بین میانگین به دست آمده ۱/۸۱ اختلاف معناداری وجود دارد به گونه‌ای که زیر حد استاندارد (۳) می‌باشد. بنابراین وضعیت این شاخص در حالت مطلوب قرار ندارد. نتایج آزمون رگرسیون گام به گام حاکی از آن است که شاخص امنیت اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۴۷ دارای بیشترین ضریب تأثیر و شاخص اقتصادی با ۱/۶۶ دارای کمترین ضریب تأثیر در پایدار کردن شهر اهواز در مواجهه با اقوام مختلف می‌باشد. نتایج تحلیل مسیر نشان می‌دهد که تمامی ضرایب متغیرهای مورد بررسی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار هستند.

در مقایسه تطبیقی نتایج پژوهش حاضر با پژوهش صفایی پور و آزادخانی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان (بررسی نقش قومیت در دستیابی به توسعه پایدار شهری (نمونه موردی: محلات شهر ایلام) می‌توان اینگونه بیان کرد که صفایی پور و آزادخانی معتقدند، قومیت بر توسعه پایدار محله‌ای شهر ایلام دارای تأثیر مثبت و معناداری می‌باشد. که حاکی از همکاری و تعامل میان مدیریت شهری و قومیت‌گرایی در تمامی ابعاد شهری است به گونه‌ای که همکاری و تعامل مدیران شهری با گروههای قومی، باعث تمایل به همکاری اجتماعی و مشارکت مردم محلی بر توسعه پایداری محله‌ای شهر ایلام شده است. در حالی که در پژوهش حاضر، مدیریت شهری اهواز کمترین هماهنگی و همکاری را در مسائل مختلف شهری با قومیت‌های مختلف داشته است که بر روند پایداری اجتماعی شهر اهواز تأثیر منفی گذاشته است. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش صفایی پور و آزادخانی در یک راستا نمی‌باشند.

اساساً مدیریت شهری در شهرهای مرزی و نزدیک به مرز موقعیت حساس‌تری دارد و لازمه آن این است که توجه خاصی به مسئله تنوع قومیتی و خرده فرهنگ‌ها بشود. به دلیل سیاست‌ها و راهکارهای نه‌چندان مناسب مدیریت شهری در اهواز، خرده فرهنگ‌ها و تنوع قومیتی دارای چالش‌های خاصی برای مدیران شهری می‌باشد که اصلی‌ترین چالش برای مدیران شهری برای دستیابی به پایداری اجتماعی، اقتصادی، کالبدی-فیزیکی و زیست محیطی می‌باشد و طبق پژوهش‌های میدانی که انجام شده باید به این مسائل هرچه زودتر رسیدگی کنند که به چالش‌های بدتری منتهی نشود. همانطور که نتیجه کار مشخص می‌کند از بین مولفه‌های اقتصادی، فقر، تأمین هزینه‌های مسکن و فرصت‌های شغلی پایدار در وضعیت مناسبی قرار ندارند که باید فقر را بین اقشار و اقوام مختلف از بین برد، وام‌های مسکن را در جهت تأمین اقشار ضعیف فراهم کرد. گویه بعدی که به عنوان مسئله و چالش پایداری اجتماعی شهر اهواز مطرح می‌شود بعد کالبدی-فیزیکی در زمینه‌های رشد نامتقارن شهر و حفظ مرزهای شهری می‌باشد که سیاست‌گذاران شهری از جمله شهرداری اهواز باید از رشد بی‌رویه شهر جلوگیری کند و مرزهای شهری حفظ شود تا زمینه مناسب خدمات دهی به اقوام و شهروندان فراهم شود. از طرفی دیگر بعد زیست محیطی در شاخص‌های ریزگردها، ضایعات صنعتی شهری مسئله مهمی می‌باشد بخصوص در زمینه ریزگردها، که امروزه شهر اهواز با این مشکل مواجه است نیازمند اقداماتی مانند کاشت درختان و مالچ‌پاشی می‌باشد و نهایتاً در زمینه سیاسی و مدیریتی و اوقاعت، باید به حیات سرزنده و ۲۴ ساعته شدن شهر با تأمین کاربری‌های

مختلف شهری که امروزه بسیاری از شهرهای دنیا به این سمت حرکت کرده اند و حمایت از شهروندان تمامی قسمت های شهر اهواز بدون هیچ گونه تبعیض قومیتی جهت اثر بخش شدن فعالیت ها توجه اساسی شود.

پیشنهادها

- تامین حس امنیت زنان و سالخوردگان از طریق ایجاد کیوسک های انتظامی در مناطق خطر افزین و نظارت مستقیم بر آن

- جلوگیری از جرم، سرقت و تکدی گری با با بخورد قاطعانه نیروی انتظامی
- ایجاد و برقراری عدالت جنسی بین شهروندان در تمامی زمینه ها و جلوگیری از هرگونه تبعیض
- کمک به تأمین هزینه های ساخت و ساز مسکن از طریق وام های کم بهره
- امکان حضور و مشارکت شهروندان از تمامی اقشار و قومیت ها در مشارکت های اجتماعی و تصمیم منطقه
- تأمین آب آشامیدنی سالم برای شهروندان منطقه در تمامی محله ها
- فراهم کردن تسهیلات خاص در مناطق محروم شهر اهواز از طریق ایجاد فرصت های شغلی پایدار تولید، خدماتی و

صنعتی.

- کاهش فقر و اختلاف طبقاتی با انجام اقداماتی مانند حمایت از مشاغل خانگی، توزیع مناسب درآمدها در سطح شهر

و ...

- جلوگیری از رشد لجام گسسته و نامتوازن شهر اهواز با اقداماتی مانند قوانین سخت گیرانه و عدم صدور مجوزهای ساختمانی، برخورد با متخلفین.

- کاهش اثرات زیست محیطی ریز گرد ها از طریق کاشت درختان مختلف و مالچ پاشی.
- حمایت و دخالت دادن تمامی اقوام اهوازی برای تصمیم گیری در مسائل شهری و اثر بخش شدن فعالیت ها و اقدامات.

- ایجاد محیطی سرزنده و ۲۴ ساعت (آبنما ها، پوشش فضای سبز و ..) در تمامی قسمت های شهر اهواز و برای تمامی قومیت ها

سپاسگزاری

این مقاله مستخرج از پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد آقای حسین پور کعبی به راهنمایی دکتر حمیدرضا رخشان نسب و مشاوره مجتبی سلیمانی دامنه در گروه جغرافیای انسانی دانشگاه سیستان و بلوچستان (زاهدان) می باشد.

منابع

آزاد ارمکی، تقی؛ ممتاز جهرمی، نظیر. (۱۳۹۲). *بررسی ارزش های اجتماعی در قومیت های مختلف شهر اهواز و ارائه راهکارهای مدیریتی جهت ارتقاء آن*. نشریه مدیریت فرهنگی، ۷ (۲۲).

ارغان، عباس؛ ملائی، اعظم. (۱۴۰۰). *نقش تنوع فرهنگی در بروز معضلات اجتماعی شهری (مطالعه موردی منطقه ۱۴ تهران)*. جغرافیا و روابط انسانی، ۳ (۴)، ۲۸-۴۳.

احدنژاد روشنی، محسن؛ مرادی مفرد، سمیرا؛ حسین زاده، اکبر. (۱۳۹۲). *نقش مدیریت شهری در توزیع سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی: شهر کرمانشاه)*. فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره ۷.

ارغان، عباس؛ شعبانی، محمد. (۱۳۹۶). *از رشد شهر تا توسعه پایدار شهری و بررسی بعد زیست محیطی کلان شهر اهواز*. کنفرانس پژوهش های معماری و شهرسازی اسلامی و تاریخی ایران.

- امیرفخریان، مصطفی. (۱۳۹۲). **بررسی الگوی جداگزینه گروه‌های قومی در شهر مشهد**. کنفرانس ملی برنامه‌ریزی و مدیریت شهری، مشهد.
- امیری، مجتبی؛ کمالی، عباس. (۱۳۹۰). **چالش‌های اقتصادی و اجتماعی اسکان غیررسمی برای مدیریت شهری (مطالعه موردی: شهر بندرعباس)**، نشریه شهرسازی و معماری هفت شهر، ۳(۳۷-۳۸)، ۷۳-۵۷.
- آزادارمکی، تقی؛ ممتازچهرمی، نظیر. (۱۳۹۲). **بررسی ارزش‌های اجتماعی در قومیت‌های مختلف شهر اهواز و ارائه راهکارهای مدیریتی جهت ارتقاء آن**، نشریه مدیریت فرهنگی، دوره ۷، شماره ۲۲.
- ایزدی، محمد سعید؛ صحنی زاده، مهشید. (۱۳۸۳). **حفاظت و توسعه شهری، دو رویکرد مکمل یا مغایر**، نشریه آبادی، دوره ۱۴، ۱۲-۲۱.
- باقی‌زاده، محمد؛ سلیمانی‌مقدم، پرویز؛ جهان‌نیا، نجمه. (۱۴۰۰). **بررسی و شناسایی چالش و بحران‌های مدیریت شهری کلان شهر اهواز**، جغرافیا و روابط انسانی، ۴(۲)، ۴۳۲-۴۱۵.
- برزگر، نصرت؛ لطفی، حیدر؛ حسن‌آبادی، داود؛ رضویان، محمدتقی. (۱۳۹۸). **نقش سیاست‌های قومی و مذهبی در مشارکت اقوام در امنیت، توسعه همه جانبه و همگرایی با تأکید بر ترکمن‌های شمال و شمال شرق ایران**. فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه ای، ۹(۲).
- برزگر، حامد؛ قنادزاده، محمدعلی؛ دری، پریا؛ رئیس‌السعدتی، محدثه؛ ابراهیمی، امیر. (۱۳۹۳). **بررسی تطبیقی وظایف و قوانین شهرداری‌ها در ایران با سایر کشورها در حوزه محیط‌زیست و خدمات شهری**. ششمین کنفرانس بین‌المللی برنامه‌ریزی و مدیریت شهری با تأکید بر مؤلفه‌های شهر اسلامی، مشهد، آبان ۱۳۹۳.
- بحرینی، حسین؛ خسروی، حسین. (۱۳۹۳). **راهنمای طراحی فضاهای شهری**. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- پورمحمد، ساناز؛ محمودی، ازده. (۱۳۹۵). **پایداری اجتماعی**. سومین کنگره بین‌المللی پایداری در معماری و شهرسازی، دبی و مصدر.
- پورجعفر، محمدرضا؛ قاسمی، الهام. (۱۳۹۹). **چالش‌های مدیریت شهری از منظر پژوهش جهانی**، پژوهش‌های مکانی-فضایی، ۴(۳)، ۸۹-۷۲.
- پروین، ستار؛ درویشی فرد، علی‌اصغر. (۱۳۹۴). **خرد فرهنگ فقر و آسیب‌های اجتماعی در محلات شهری (مطالعه موردی: محله هرندی)**، برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۶(۲۳)، ۸۹-۵۱.
- خلیل‌آبادی، حسن؛ شاه‌مرادی قهه، سودابه؛ خانی‌زاده، محمد علی. (۱۳۹۷). **تأثیر عملکرد مدیریت شهری بر ارتقای کیفیت زندگی شهروندان (نمونه موردی: شهر جدید بهارستان)**. انسان و محیط زیست، ۱۶(۲)، ۹۳-۱۰۹.
- رسولی، سیدحسین؛ مؤمن‌پور اکردي، سکینه؛ عظیمی‌زاده، الهام؛ قاسمی‌طاهری، سیده مریم. (۱۳۹۵). **ضرورت بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهری**. سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی، باتومی گرجستان.
- رهنمایی، محمدتقی؛ کشاورزی، مهناز. (۱۳۸۹). **بررسی الگوی حکمروایی خوب و نقش دولت در مدیریت و اداره امور شهرها در ایران**. جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای (دو فصلنامه)، ۱۱(۱)، ۲۳-۲۶.
- زال، ابودر. (۱۳۸۶). **ارزیابی و سنجش پایداری اجتماعی و نقش عوامل جغرافیایی مؤثر بر آن در مناطق روستایی شهرستان خرم‌بید**. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- صفایی‌پور، آزاد؛ آزادخانی، پاکزاد. (۱۳۹۹). **بررسی نقش قومیت در دستیابی به توسعه پایدار شهری (نمونه موردی: مجلات شهر ایلام)**. مجله علوم جغرافیایی، ۱۶(۳۳)، ۱۱۹-۱۰۸.
- عزتی، عزت‌الله؛ احمدی سیلوه، جمال. (۱۳۸۹). **تحلیل فضایی بحران قومیت‌ها در خاورمیانه (مطالعه موردی کردهای ایران)**. نگرش نو در جغرافیای انسانی، ۲(۲)، ۲۹-۱۳.

- قادرزاده، امید. (۱۴۰۱). **مشکل همبستگی در جامعه چند قومیتی ایران: فراترکیب مطالعات موجود**. بررسی مسائل اجتماعی ایران، ۱۱(۱)، ۴۲-۵.
- کاظمزاده هریس، آیت؛ حنایی، تکتیم. (۱۳۹۷). **چالش‌های مدیریت شهری در مواجهه با پدیده قومیت‌گرایی و خرده فرهنگ‌ها**. اولین همایش بین‌المللی معماری و شهرسازی جهان اسلام در عصر جهانی شدن، تبریز.
- مرادی، علیرضا؛ رشیدپور، علی. (۱۳۹۲). **نقش خلاقیت در فرآیند حل مسائل فرهنگی از طریق هم‌افزایی فرهنگی**. مجله مهندسی فرهنگی، ۸(۷۸)، ۱۷۷-۱۵۸.
- مهدوی، مسعود. (۱۳۹۲). **مقدمه‌ای بر جغرافیای روستایی ایران**. چاپ یازدهم، تهران، انتشارات سمت.
- منصوریان، حسین؛ رجایی، سیدعباس؛ حاتمی، احمد؛ عاشوری، حسن. (۱۳۹۷). **آسیب‌شناسی مدیریت شهری در شهر اقوام (مطالعه موردی: شهر نورآباد، استان لرستان)**. دو فصلنامه جغرافیای اجتماعی شهری، دوره ۶، شماره ۱.
- نسترن، مهین؛ قاسمی، وحید؛ هادیزاده‌زرگر، صادق. (۱۳۹۲). **ارزیابی شاخص‌های پایداری اجتماعی با استفاده از فرآیند تحلیل شبکه**. جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۴(۵۱)، ۱۷۳-۱۵۵.
- نواح، عبدالرضا؛ نبوی، سیدعبدالحسین؛ حیدری، خیری. (۱۳۹۵). **قومیت و احساس طردشدگی اجتماعی، مخاطرات اجتماعی پیش‌رو (مورد مطالعه: قوم عرب شهرستان اهواز)**. جامعه‌شناسی ایران، ۱۷(۴).
- نصراللهی، محمود. (۱۳۹۷). **نقش مدیریت شهری در توسعه پایدار شهری با تأکید بر جایگاه شهرداری‌ها**. دومین همایش بین‌المللی مدیریت، حسابداری، اقتصاد و علوم اجتماعی، همدان.
- Asibey, M. O., Poku-Boansi, M., & Adutwum, I. O. (2021). *Residential segregation of ethnic minorities and sustainable city development. Case of Kumasi, Ghana. Cities, 116*, 103297.
- Avis, W.R. (2016). *Urban Governance (Topic Guide)*. Birmingham, UK: University of Birmingham.
- Bratton, M., Bhavnani, R., Chen, T.H (2012). *Voting Intentions in Africa: Ethnic, economic or partisan* Commonwealth & Comparative Politics, No.50, pp.27-52.
- Dempsey, N., Brown, C., & Bramley, G. (2012). *The key to sustainable urban development in UK cities? The influence of density on social sustainability. Progress in planning, 77(3)*, 89-141
- Kelly, S.G.W. (2016). *Ethnic Voting in the Andes: How Ethnicity and Ethnic Attitudes -Shape Voters' Presidential Vote Choice. Doctoral thesis*, University College London.
- Prasetyawan, W (2014). *Ethnicity and Voting Patterns in the 2007 and 2012 Gubernatorial Elections in Jakarta*. Journal of Current Southeast Asian Affairs, No.1, pp.29-54.
- Repetti, A., Desthieux, G. (2006). *A Relational Indicatorset Model for Urban Land-Use Planning and Management: Methodological Approach and Application in Two Case Studies*, Landscape and Urban Planning, No.77, 196-215, Elsevier.
- Slack, E., Cote, A (2014). *Comparative urban governance (Future of cities: working paper)*. London: Foresight, Government Office for Science.